

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az igazolványos altisztek a polgári szolgálatban.

Írta dr. Végh Kálmán, honvédelmi miniszteri segédtitkár.

(Folytatás.)

A vármegyei járási és központi ímoki állásokat ekkép ismertelve, áttérek már most az igazolványos altisztek részére fenntartott és elsőbbségileg biztosított állásoknak a jelzett sorrend szerinti ismertetésére.

A) Állami szolgálati állások.

Abból a célből, hogy az egyes hatóságoknál, hivataloknál stb., ne kelljen minduntalan megemlítenem azt, hogy melyek a szolgálai és alsóbbrendű felvigyázói és melyek a hivatalnoki állások, előbbieket mindenütt a) alatt, az utóbbiakat pedig b) alatt fogom felsorolni.

I. M. kir. miniszterelnökség.

a) Kapus, ajtónálló és hivatalszolga. Ezeknek az állásoknak elnyeréséhez a minden állásnál természetes előfeltételként szereplő test alkalmasság követelményén kívül, a magyar nyelv ismerete szükséges szóban és írásban. A hivatalszolga kezdő fizetése 700 korona, a mely ugyane minőségben, meghatározott szolgálati idő elteltével 1000 koronáig, az ajtónállóé és a kapusi állások elnyerésével pedig 1300 koronáig emelkedik. Fizetésen kívül 400 korona lakpénz és 400 korona ruhastalány jár.

Mint hogy a miniszteriumoknál, valamint a fővárosban levő állami hivataloknál rendszeresített ily állások javadalmazása ugyanaz; a nem a fővárosban elhelyezett hivataloknál levő ily állások javadalmazása tekintetében pedig csupán az a főkülönbség van, hogy a hivatalszolga fizetése 600 koronával kezdődik, a lakpénz pedig az egyes városokra megállapított bérosztályzat szerint alakul, mely a budapesti lakpénznél mindenütt kevesebb, mindezeknél fogva az ismétlések elkerülése érdekében a másutt levő hasonló állások javadalmazásának feltüntetését mellőzni fogom.

b) Irodasegéd-tiszt. Ehhez az álláshoz a magyar nyelvnek szóban és írásban való ismeretén kívül még négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség beigazolása szükséges. Fizetés 1400 korona és

800 korona lakpénz. Az irodasegéd-tiszt, ha használhatóágának és rátermettségének tanujelét adja, idővel az irodatiszti, segédhivatali igazgatói a legjobb esetben a segédhivatali főigazgatói állást nyerheti el, elérve ezzel évi 3600 korona fizetést és 1300 korona lakpénzt.

1. Fővárosi közmunkák tanácsa.

a) Ajtónálló hivatalszolga.
b) Irodatiszt 2000 korona fizetéssel és 900 korona lakpénzzel.

2. Fiumei és magyar-horvát tengerparti kir. kormányzáság.

a) Kapus, ajtónálló és hivatalszolga.
b) Irodatiszt, 2000 korona fizetéssel, 900 korona lakpénzzel.

Úgy az a) mint a b) alatt megjelölt helyen az egyes állások elnyeréséhez ugyanazoknak a feltételeknek a beigazolása szükséges, mint ezek központi hatóságánál, a miniszterelnökségnél levő ily állásokhoz. Mindkét helyen a hivatalnoki állásokban a segédhivatali igazgatói állás érhető el, melynek javadalmazása 2600 korona fizetés és 1000 korona lakpénz.

Közleményem céljához képest nem mulaszthatom el a hivatalszolgák teendőit pár szóval megemlíteni, mely minden hivatalnál többé-kevésbé ugyanaz, hadd lássák a csendőrségtisztek, hogy mit végez egy hivatalszolga is ismerve azt, meggondolhassák alaposan a dolgot, mielőtt ily állásért otthagynák a csendőrségi szolgálatot.

A hivatalszolga köteles a rábízott helyiségeket, — rendszerint 4—5 helyiség — tisztántartani, illetőleg azok kitakarítását naponta legkésőbb reggel nyolcz óráig elvégezni. Kötelessége természetesen a helyiségekben levő bútorokat és egyéb felszerelési tárgyakat, nemkülönben a helyiségek előtt levő folyosókat is tisztogatni. A gondjaira bízott helyiségek ablakainak időnkénti tisztogatása szintén a szolga kötelessége. Ezekon kívül a vett parancshoz képest végzi az ügyiratok kézbesítését. Vannak továbbá bizonyos személyi szolgálati kötelességei is. Időnként délutáni ügyeleti szolgálatot teljesít stb., stb.

Ismerve a szolgálai állással járó eme teendőket, sok tekintetben meg lehet érteni azt az elég gyakorta elő-

Első magyar vill. erőre
borend. hangszer-gyár
honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az
Ooskal és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket, Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközölköttek. Arjegyék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.**

STOWASSER JÁNOS

osáskéri és királyi udvari szállító,
a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.
Akadémia házi hangszerkészítője, az

forduló esetet, hogy az ily állásba jutott csendőrtisztat fűt-fát megmozgat a végből, hogy a csendőrségi szolgálatba újra felvétessék.

Mielőtt az állások felsorolását tovább folytatnám, czélszerűnek tartom ma mostan általánosságban rámutatni a kezelési személyzethez tartozók (írók, irodasegédtsz, irodatiszt stb.) kötelességeire is s ezzel jelezni azt, hogy minő ismereteket kell — javarészt a szolgálatban — elsajátítani avógból, hogy a megkívánt iskolai előképzettség alapján ily állásba jutott tiszt, azt az állást kellően betölteni s így további előmenetelét biztosítani tudja.

A kezelési személyzet munkaköre az iktatói, irattári és kiadói kezelés.

1. Iktatói kezelés: az ügydarabok beiktatása, a név- és tárgymutató, valamint a számsor vezetése és a beiktatott ügydaraboknak az irattárba való küldése.

2. Irattári kezelés: a beérkezett ügydaraboknak meghatározott rendszer szerinti külön iktatása, név- és tárgymutató vezetése, az ügydaraboknak az előiratokkal való kapcsolatba hozatala és felszerelése, azoknak az osztályokba való küldése. A határidős ügydarabok nyilvántartása, a láttamozási ügydarabok továbbítása, a láttamozások és a kiadványozások megtörténének ellenőrzése és a végleg letárgyalt ügydaraboknak megfelelő szabályszerű elhelyezése.

3. Kiadói kezelés: a jóváhagyott ügydarabok szabályszerű átvétele, felszerelése és nyilvántartása, másolásra való kiosztása, a letisztított ügyiratok átvizsgálása, egyeztetése és aláírásra küldése. A már lemasolt ügydaraboknak az előiratokkal és az aláírt tisztázatokkal való felszerelése, a kiadás előtti láttamozások eszközzése s azután expedálás, továbbá a szabályszerű kiadói kezelés megtörténének ellenőrzése és a nyilvántartásba való előjegyzése.

A mint látható a kezelési személyzet teendője nagyon sokféle s azok mind egyikének alapos ismerete elengedhetetlen követelmény arra, hogy valaki állását hiven betölteni tudja s ép ezért első sorban is saját érdekében cselekedni az alisztek akkor, ha ily állást elnyerni akarva, próbaszolgálat teljesítésére jelentkeznek még akkor is, ha az állás elnyerésének egyik feltételében ily próbaszolgálatnak teljesítése kikötve nincsen.

(Folyt. köv.)

Conan Doyle titka.

Írta: Vándor Zsigmond.

Érdekes és izgató feladat azokat a motívumokat keresni, a melyek Conan Doyle-nak, a világhírré szert tett írónak óriási sikerét megteremtették. Érdekes már azért is, mert a világirodalom története igazolja, hogy nem Conan Doyle volt az első, a ki a Sherlock Holmeshez hasonló alakokat állított műveiben az olvasó

elő. S hogy mégis az övé volt a nagy siker, azt leginkább csak annak a körülménynek lehet tulajdonítani, hogy ez az ügyes angol író az alkalmas időpontot felismerte, a közönség hangulatát helyesen felfogta és értette, hogyan kell azt kiaknázni.

Nem is szólva a ponyvairodalom termékeiről, egész csomó olyan művet találunk, miket neves emberek a csiszoltabb izlésű közönség számára írtak. E. T. A. Hoffmann, ez az érdekes német író, már 1820-ban megírja a »Das Fraulein von Scudery« című bűnügyi novelláját. Hitzig és Härung az »Uj Pitaval«-ban összegyűjtik a hosszú századok alatt előfordult és valóban meg is történt bűnügyi eseteket. Lasker, Breier és Bäuerle Ausztriában lesznek Conan Doyle elődjei. Eugen Sue »Párisi misztériumai« felkeltik az egész művelt világ érdeklődését a gonosztevők iránt. Mindenütt lázas kíváncsisággal olvassák a betörők, tolvajok, csavargók, sikkasztók és gyilkosok meg rablógyilkosok viselt dolgairól szóló történeteket. És senki sem veszi észre, hogy éppen azok, a kiknek a dolog természeténél fogva okvetlen a közelben kellene lenniök, a társadalmi rend hivatott őrei, a rendőrök és csendőrök, a mellékszemély szerepére vannak kárhóztatva. Éppen hogy teljesen ki nem maradnak a cselekvőnyövből. Sem rendőr, sem csendőr nyomon nem követi a bűnöst, hanem csak a távolban marad és úgy jár, akár a szindarabok statisztája, a kit ezifra ruhába öltöztetnek, de mozdulnia is alig szabad.

Csak a mikor Poe Edgar Allan »The Murders in the Rue Morgue« (A morgue-utezui gyilkosok) című novellája a rendőrnek, a detektívnek is súlyos feladatokat szab, veszik észre, hogy hiszen a bűncselekedet elkövetése után már sohasem a bűnös, hanem a rendőr, csendőr és detektív a szereplő, a ki a szolgálatban edzett éleslátásával és mindenekre kiterjedő megfigyelőképességével bámulatra érdemes szolgálatokat teljesít. Híres ember lesz Dupin, közismert név lesz a Lesocq-é és egész világ lelkesedik Sherlock Holmesért.

Az írói fantázia csodás patinával vonja be ezeknek a mesterdetektíveknek a személyét, példátlan nyomozásuikkal a legszövevényesebb bűncselekedet szálait is szétbogozzák és a közönséget megtanítják a rendőr és csendőr tisztelésére. Mert, ne tagadjuk, ezek a történetek sokban hozzájárultak ahhoz, hogy a közönség, de kiváltképen a köznép, a rendőrtől és a csendőrtől nem csak fél, de tiszteli is azt. Ma társadalmi rendünknek ezek a hathatós oszlopai sehohsem fognak már találokzni azzal a bűntől lenézéssel, a mely még nem is olyan régen osztályrészükül jutott. Ma mindenki elismeri a rendőrben és csendőrben lakozó kiváló kvalitásokat és azokat értéke szerint meg is becsüli...

De lássunk egy-két példát. Poe Edgar Allan idézett novellájának a hőse Dupin lovag. »Ha teltséget őrvenyesítheti, még a legközönségesebb semittvészen is örömet lel. Szereti a talányokat, titkos írásokat stb. és ezek megfejtésénél olyan éleselméjűségről tesz tanubizonyosságot, hogy bámulatra ragad minden közönséges, polgári eszű embert. Cselekvéseinek eredményei, a melyekkel mindenkori a legrendszerezesebb munkával ér el, azt a benyomást keltik, mintha minden tetto csak intuíción alapulna«. Így jellemzi hőseit maga az író.

A lapok hasábokat közölnek egy rémes gyilkoságról. Tanuk vannak, a kik látták a gyilkost és tanuk, a kik hallották a hangját is. És a tulny tanu, valamennyi

A legjobb órák,

legszilidabb ókszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészánál Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

másként vall. A rendőrség nem tud eligazodni a személyleírások nagy kaoszában. Dupin is olvassa a gyilkosság hírért. Magányosságában, a melyet csak egy barátjával oszt meg, — akára későbbi Sherlock Holmes — gondolkozni kezd az eseten. Nyomról-nyomra követi a bűntény minden egyes fűzését. Csak úgy nyeli a tanuvallomásokat. Hirtelen felkiált:

— A gyilkos nem is ember; csakis állat lehet!

Barátja, akár a Sherlock Holmes Watson dr.-ja, nem is tud hova lenni a bámulattól. Hát még, a mikor Dupin lovag azzal áll elő, hogy megtalálta a gyilkost egy oranguta személyében!

É 1841 első felében alig is beszélnek a világon egyébről, mint Dupin zsenialitásáról. A „The Murders in the Rue Morgue” számtalan kiadást ér, majd minden nyelvre lefordítják és a közönség lázas érdeklődéssel várja a folytatást. Maga a különben pesszimistikus író is teljesen megittasul hősének nagy sikerétől. Tovább is próbálja süzni Dupin bűstetteinek fonatát, de eredménytelenül. A mit „The mystery of Marie Roget” és „The Purloined Letter” című regényeiben megirt, sem koncepcziójukban, sem feldolgozásukban meg sem közelítik első regényét. Az azonban kétségtelenné látszik, hogy Poe Joylera hatott. Watson dr. elődje éppen olyan bámulója Dupinnak, mint amaz Sherlock Holmesnak. Abban is hasonlítanak egymáshoz, hogy ők maguk mesélik el kiváló barátjaik viaszt dolgait. Poenak kétségtelenül az lehetett a terve, hogy egy nagy regénysorozatot ír, a melynek középpontjában Dupin chevalier áll.

De úgy látszik, hogy az ő tehetsége ebben az irányban nem volt elegendő erő és így két utóbbi munkája már nem is érhetett el olyan sikert, mint a milyen a „morgue-utcai gyilkosoknak” osztályrészéül jutott. Ennek a feladatnak a megoldása Conan Doyle-ra várt. A magot tehát Poe vetette el és Sherlock atyja aralt. Pedig még a vetés gondozásával sem kellett törődnie. Gaboriau Emil, a francia kriminalista író végezte ezt. Holmesnek mindenre kiterjedő gondossága, a bűntett színhelyének minuziózus megvizsgálása, az apró szemekből a csökövények láncolatának egybeállítása, annak a meglepő olvnek a kimondása, hogy a kézenfekvő gyanus körülmények a kutatót rendszeren csak félrevezethetik, Gaboriaut vallják apjukat.

Az, a mit már az indiai népmese is főerősségének tart, hogy ugyanis semmitmondó judiciumokból meglepő következtetéseket vonjon le, Gaboriau detektívje-nél szembeéltő módon lép előtérbe. Lecocq lovag hivatalból titkos rendőr. A leghonyolultabb eseteket is könnyű szerrel oldja meg. És a mód, a hogy ezt teszi, teljesen olyan, amilyen a későbbi Sherlock Holmesé.

Lássunk egy példát: Egy utazó csárdában két nő bűntényt követ el. A csendőrség csak annyit tud megállapítani, hogy a csárda előtt elterülő hómezőn egy férfi lábnyomai láthatók. Megérkezik Lecocq, körülnéz, megvizsgálja a lábnyomokat és azután így szól a körülötte állókhoz:

— Ez a férfi a két nőt várta. Jól megtermett, leg-nálabb is egy méter és nyolcvan centiméter magas, 35—40 esztendő. Fejét nemozsupka fűdte, gesztenyebarna felöltő volt rajta és jobb kezének kis ujján jegygyűrűt hordott.

Mindenki bámul és mindenki elesedálozik, a mikor a detektív következtetéseinek ezt a meglepő eredményét

kimondja. És mégis igaza van. Ő maga bizonyítja be. Így dolgozott Conan Doyle is:

Watson dr., Holmes barátja belép a szobába.

— Mit látok — szólítja meg a detektív — te ma a Mabeltrecet egy apró kávéházban billiárdoztál? És még hozzá mérgeledtél is, mert az ellenfeled nyerte meg a játszmat!

— Honnan tudod ezt? — kérdi meglepődve a barát.

— Kabátodon eső billiárdkréta nyomait látom. Ilyet Londonban már csak apró kávéházakban használnak. A cipődre eső- meg kavicszilánkok tapadtak. A Mabeltrecet éppen most kavicsozzák. A homlokod barzdás. Csak akkor szokott ilyen lenni, ha mérgeledsz. És miért mérgeledtél volna, ha nem az elvesztett játszma miatt!

Ime, mennyire természetesenek látszik az egész! Nem is gondolunk arra, hogy London más utcáját is követhették volna és egy elvesztett billiárdjátszmánál külön okok is bosszanthatják az embert!

Az ilyen megfigyelőképeség mindig bámulathoz ejt. Conan Doyle jól tudta ezt. Hosszu évszázadok tapasztalata igazolja és a ki ismeri a kulturhistóriát, sokszor hallhatott is róla. Tudjuk például, hogy már a régi hinduknak is voltak meséik, a melyek ennek a népnek meglepően logikus gondolkozásmódjáról tesznek tanu-bizonyoságot. Apró, semmitmondó jelekből bámulatra-méltó természetességgel vonják le következtetéseiket és ha elgondolozunk egy-egy ilyen histórián, a Columbus tojásának meseje jut eszünkbe.

Két indiai férfi megy az uton. Észreveszik egy teve nyomát. Már a következő perczben el is készültek következtetéseikkel: a teve egyik szemén vak volt, farka hiányzott és kétféle szákat, egy lizteact meg egy cukrosat hordott a hátán. Hogy honnan tudják? A dolog nagyon egyszerű. Az út szélén sü nő. Mig azonban az egyik oldalt jóformán teljesen lorágták, addig az út másik szélé teljesen érintetlen. Az állat tehát csakis az egyik szemén látbatott. Az út sara sölol sinca szétverve. Csak úgy lehet, ha a tevének nem volt farka. A legyek csak az út egyik szélén gyülekeznek rajokba, mig a másik szélé teljesen elhagyatott. A hova a légy száll, édesesség van. Ezen az oldalon tehát cukros szákat hordott a teve.

Ily módszerekkel dolgozik Sherlock Holmes is. Egész gondolkozási rendszere a dedukción épül föl. Építő anyagául azonban a nagy tudás, a természettudomány, irodalom, művészet, pszichologia stb. terén való kiváló jártasság szolgált. A hétköznapi élet detektívje háttérben áll, csak staffage, mig ellenben ő mindenkoron az első sorban küzd. A hol ő megjelenik, ott elenyészik az esemény, csak egy embert látunk, csak egy eszelekvő személyt veszünk észre. A többi dróthábu szerepére van kárbezthatva és úgy köteles tánczolni, a hogy a detektív akarja. Ime, ez is az a pont, a hol ezeknek a históriáknak a valószínűsége csorbát szenved. Mindazonáltal is izgatott érdeklődéssel követjük utjait, mert a kép, ha nem is valószínű, mindig emberi. Ez is a nyitja Conan Doyle példátlan sikerének. A mi Poeban hiányzott a találékonyághól és Gaboriauban a feldolgozás ügyességéből, az mind egyesült Conan Doyleban. Egész új irányba terelte az eddigi detektívirodalmat és ha akált is egész csomó kontár, a ki a ponyvairodalomba is bevitta az ő rendszerét, Conan érdeme kiahbá-olást nem szenvedhet.

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perez alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.

Készít Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszen. Orvosok által ajánlva. Három dobozól így, postai szállítással.

A kutyák történetéből.

Van-e erősebb, állandóbb hűség ezen a sárgolyón, mint a kutyabűség. Megható az a ragaszkodás, melyet jó és rossz napokban a kutya tanusít az ő gazdájához. Kisebri a kis gyermeket, játékszerűl adja magát, őrizi éberén a gazda vagyonát, tanulékonyságával segíti az embernek megkeresni a kenyeret és a hol van ember, ott a kutya a leghűségesebb munkatársa. Röpíti a fehér havon a szánkót, vagy fölhajítja a vadat, hogy gazdája asztalán legyen peccsenye.

A kutya az első állatok közé tartozik, melyeket az ember megszelídített. Erre alkalmassá vált hűsége, tanulékonysága, ébersége, gyorsasága és bátorsága által. Kezdetben bizonyára csak önkéntes vadásztársa lehetett az embernek és jutalmul a vadászsákmány egy részét kapta. Idővel ez a viszony mindinkább közelebbi lett és végül a kutya teljes domesticatiójára vezetett. A kultúra akkori fokán álló ember részére ez nagy vívmányt, nagy előnyt jelentett, a mennyiben hű barátot, ragaszkodó, engedelmes szolgát, éber őrt és védelmezőt nyert benne.

A legrégebb kultúrnépeknél: az egyiptomiaknál, perzsáknál, és asszíraknál a kutyákat nemcsak különböző szolgálatokra használták, hanem racionális kutyatenyésztést is űztek. Az egyiptomiak Dürnich szerint tízféle, jól jellegzett fajtájú kutyával bírtak, melyek — a fennmaradt képekből ítélve — egy agárformájú törzsalakból, — hegyes, felfele álló fülekkel és felkunkorodó farokkal, — származtathatók, de használatuk, nagyságuk szerint később többé-kevésbé eltértek egymástól. egyik fajta a mai pointer-hez hasonlít több tulajdonságára nézve. Az egyiptomiak kutyáikkal antilopokra, nyulekra, rókákra és struczokra is vadásztak.

A régi egyiptomiak, eltérőleg a maiaktól nagy tiszteletben tartották kutyáikat és nem egyszer megtörtént, hogy kutyája elbullása alkalmával a házigazda gyázaa jelleül haját lenyiratta, a kutyát bebalzsamoztatta és egy szentelt barlangban helyezte el. (Vaeth: Hundezucht und Haltung im Altertume. Deutsche Tierärztliche Wochenschrift. 1904. 46. sz.)

A perzsáknál a kutya mint házörző és a nyájak védelmezője szintén nagy becsülésben részesült. A ki egy házörző kutyát megölt, halállal bünhődött, a ki pedig megeabzott egy ilyen, 1000 korbácsütést kapott. A kutyafalka felügyelője a perzsa királyoknál magas udvari tisztséget kepezett és igen jól dotált állás lehetett a mi künök abból, hogy Babilon elfoglalása után négy város jövedelme szolgált a királyi kutyafalkák fenntartására.

Legerősebb kutyák voltak az ókorban az asszírak.

nak. Rarolinson a Nimrod-torony tövében egy téglalapot talált, melyen egy hadi kutya van ábrázolva. Ez az angol mastiff-hoz hasonlító, nagysága a bernáthegeyi kutyáénak felel meg. A vadászkutyákról fennmaradt képek szerint ezek a dogge-hoz hasonlítottak, de hogy ezek az ókori iratokban gyakrabban felemlített indiai kutyákkal azonosak-e, nem bizonyos, miután az ókorban, úgy látszik, minden nagyobb, rendkívüli állat hazáját Indiában keresték. Ilyen lehetett Nagy Sándor erőse, nagy kutyája, melyről Plinius tesz említést.

A görögöknél már a kutyatenyésztésre vonatkozó munkákat is találunk. Így Xenophon (4. században Kr. e.) a vadászatról írott könyvében a kutyákkal való vadászat ismertetésénél különböző kutyafajtákról, ezek tenyésztéséről, neveléséről, tanításáról, küleméről ír nagy részletességgel, mely gazdag tapasztalatokra és igen jó megfigyelő tehetségére mutat. Abban az időben a vadászat csak kutyák segítségével hálókka, csapdakkal történt, innen van, hogy a vadász neve: kutyavezetőt, segédjének neve: hálóörzöt jelent. Xenophon szerint a görögök kétféle vadászkutyát különböztettek meg, a kastort-t és a róka-kutyát. Az előbbi fajtát állítólag Kastor (és Pollux két dioskur, argonauta, kik a kalidoni vadászatot részt vettek) bonosította meg, a másik fajta kutyák és rókák keresztezéséből származhatott.

Xenophon a jó vadászkutyától megkívánja, hogy lehetőleg nagy legyen. Feje könnyű, száraz, orra felálló, homloka széles, szemei nagyok, kiálló, fénylő feketek, nyaka bosszú, kerekded, mellkasa széles, lapoczkái izmosak, első lábai rövidek, egyenesek, a has kissé felhuzódott, az ágyék izmos, a csipők kerekdedek, a fark hosszú, egyenes, vékony, az alczomb hosszú és mozgékony, a hátulsó lábak általában hosszabbak legyenek, mint az előlélek és görbültek. E mellett nagy kitartás, jó orr, mely száraz, kopár, napos vidéken is kiszimatolja a nyulat, sima fényes, sűrű, lágy szőrzet kívánatos tulajdonságai a jó vadászkutyának. A nemes kutya színe Xenophon szerint színes-tarka, a fején vörös, fekete és fehér szőrök váltakoznak.

A rókakutyák a mai juhászkutyákhoz hasonlóak lehetnek, a milyenek Görögországban ma is nagy számmal találhatóak.

A római rók a vadászkutyákról nem emlékeznek meg, sőt Columella azt ajánlja a gazdának, hogy drága idejét ne fecsérelje el vadászatra; ebben a korban inkább a pásztoremberek űzték ezt.

Magaasabb fejlettséget ért el a vadászat a kelták-nál; a rómaiak ezektől csak később ismerték meg a hajtó-vadászatot és az ehhez szükségelt kutyákat, a canis gallicus-t, a canis vestragus-t és a canis segusius-t. Ezekről a kutya-rasseokról a nikomedi Arrianus, a ki 100-170-ben élt Kr. u. Bithyniában, igen értékes feljegyzéseket hagyott hátra a vadászatról írt könyvecskéjében.

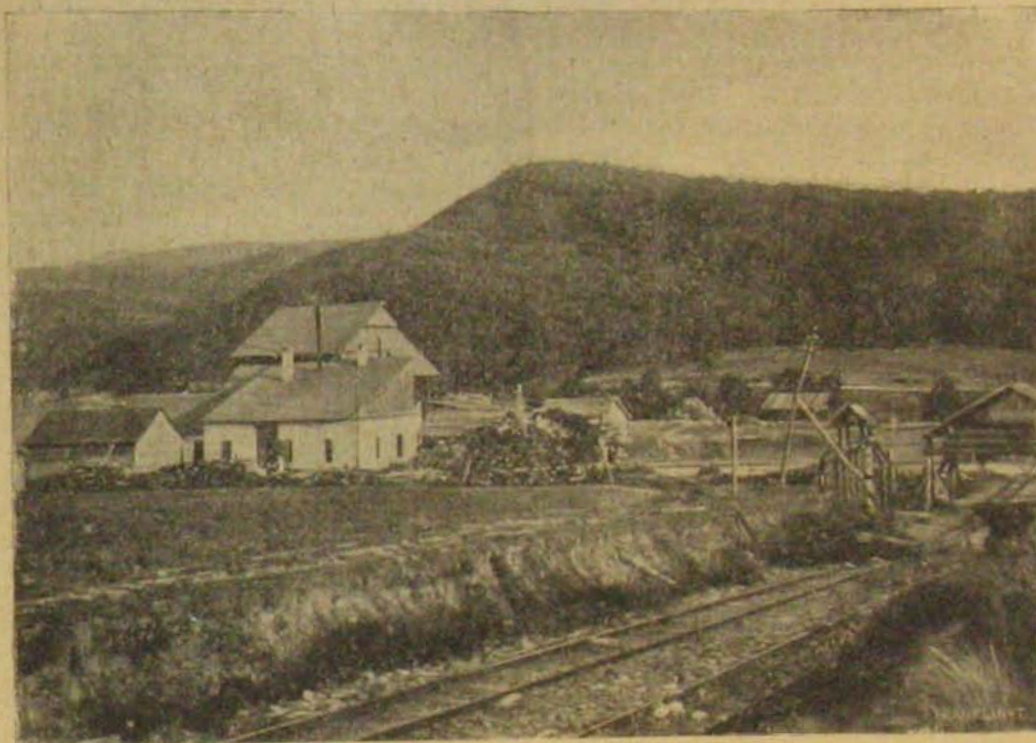
A kelták hálók nélkül is vadásztak. Erre a célra kétféle kutyákat használtak. A canis segusius-t, a mely a Loire és Rhone mellől származott csúf, visszataszító külsejű, hántó, ugató hanggal, a vad felkeresésére és felhajtására, azután a canis vestragus-t, hosszúra nyúlt, keskeny, gyors mozgású kutyákat a vad üzésére és elfogására. Szarvasok és nagyobb vadakra indai kutyákkal mentek, melyeket Aristoteles nyomán Plinius, Aelianus és mások is a tigristől származtatnak. Vadkan-

Részletfizetésre
készpénzárón!

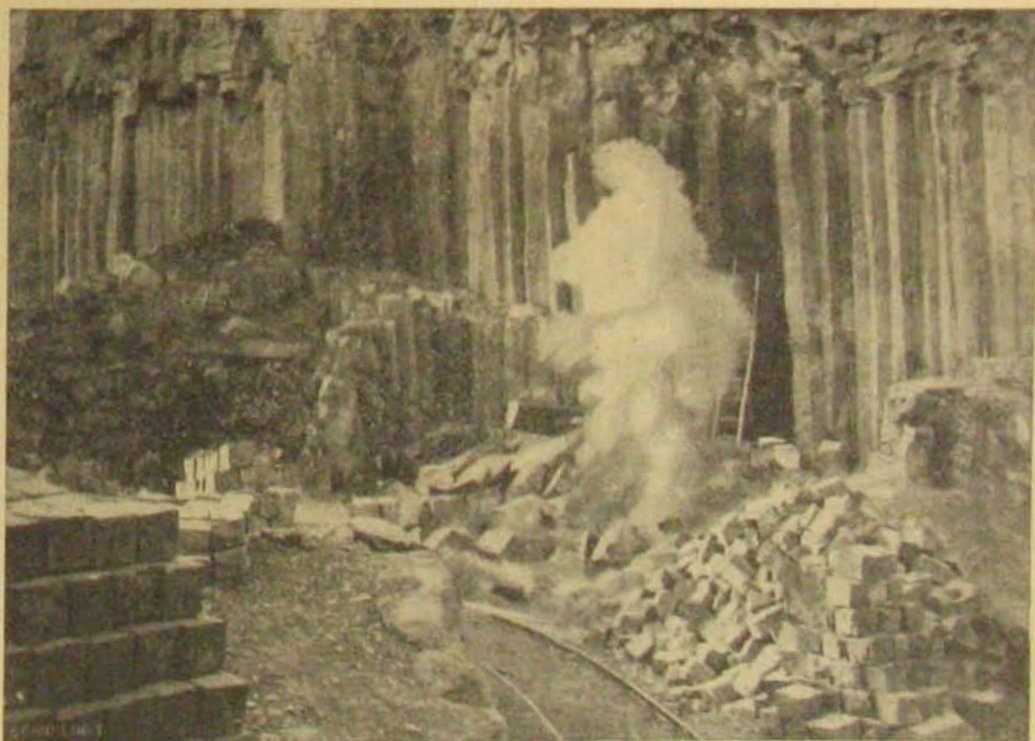
Es a jelszavunk! A többi részletfizetéstől őriási módon kiválik utjánunk. Mi a **EUFON** tölcésnévelküli beszélőgépet ugyanazon áron adjuk részletre, mint készpénzért. —
Riadó lemezeink sem drágábbak részletfizetésre, mintha készpénzért vennék. Kérje **Eufon** és **Bladó** jegyzékünket és hasonlítsa össze árainkat bármilyen más részletfizetési árjegyzékkel. Azonnal észreveszi a különbséget.

SZENT LÁSZLÓ INTÉZET
Budapest, 53,
Veres Pálné-utca 16.

A közuszó.

A robbantás.

Az alsórákosli bazaltbányákból.

vadászathoz Xenophon a krétai, lokrii és lakoni kutyákat ajánlja.

A germanok fő táplálékát Tacitus szerint vadak húsá képezte, foglalkozásuk vadászat és háború volt. Innen van a sokféle kutyájuk nyulra, szarvasra, vadkanra, rókára, stb. Kutyát lopni nagyobb bűn volt, mint a lökötés. Híresek voltak jubáskutyáik is, melyek a farkasokkal is megmérköztek. Vaeth szerint a magyar bundás-kutyák ezekről származnának.

A pásztoroktól Varro és Columella köszönek leírásokat, melyek azonban csak általánosságokat fejeznek ki, hogy ne legyen túlfütel vagy túlóreg túlkövér vagy elgyengült sovány, hanem erős, gyors, bátor.

A fehér színűeket azért kedvelték, mert ezeket a pásztor sötétben is meg tudta különböztetni. A lakoni kutyák mellett kedvelt jubáskutyák voltak az Epirusból származó molossik, felálló fulekkel, sörennyel; ezeket később az arénákban is használták, a britanniai, pannoniai, svéd hirkani és szíriai kutyákkal czirkuszi mutatványok alkalmával.

Háborúban Plinius szerint a kolophonjak alkalmaztak, mint első, kutyákat, a cimberok Marins ellen és később a gallok is kutyák segítségével hadakoztak a rómaiak ellen.

A házörző kutyáról Columella azt írja, hogy erős legyen és hangosan ugasson, éber legyen és jó szaglással bírjon.

A vadász-kutyákat Xenophon szerint télen kell fedtetni; a tüzelés 14 napig, a vemhesség 60 napig tart, tenyésztésre 2—7 éves kutya alkalmas. A kolykók egy éves korig tejjel táplálандók. Xenophon 8—10 hónapos kortól kezdve, Arrianus csak két éves korában vitéti vadászatra a kutyát. Columella árpakenyérrel és tejjel, aztán főtt csontokkal táplálta a kutyáit. Igen jó a kutyáknak a kecskék teje. Korán kell a kutyát porázra, lánczra szoktatni. Bőrélőködők ellen főtt kátrány és szírból készült kenőcsöt, a bolhák ellen különösebben ávizsolajat ajánl.

Megérdemli a kutya, hogy egy kicsit ismerjük a történetét, mely úgy összenőtt a magyar nemességgel. Hiszen a kutyaőr hirdette a szerzett nemességét.

KÉPEINKHEZ.

Az alsórákosi bazaltbányából.

A bazalt fekete vagy sötétzöld külsejű, jelentékeny keménységű s állítólag vulkánikus eredetű, t. i. olyan kőzet, a melyet vulkáni erő hozott felszínre és sobahem képez messze elterülő heglánoczuhot, hanem rendszeren kisebb területre szorítkozik, a melyen a kisebb kupok a főtömeg körül csoportosulnak. A magukban álló bazalt hegyek egyes kupjainál néha kivehető az a járat is, a melyen át a hegy napfényre került. A bazalt, képeinken is látható, oszlopos vagy gömbölyű darabjai miatt épületkőnek nem igen alkalmas, ntépítésre és kövezésre azonban igen használható. Hazánkban a Balaton vidékén, Hont, Heves, Nógrád és Gömör-megyeben fordulnak elő bazalt-telepek. Ilyen bazalt-telep van még a Nagykovácskő-hegyen fekvő Alsórákos község hegyeiben is a hol a község székely lakosága virágzó bazaltbányát művel. Nebány képen bemutatójuk a bányászatnak ezt az ágát a mely nem-

csak sok családnak ad kenyeret ezen a vidéken, hanem a magyarság térfoglalását is elősegíti, mert a bányában dolgozó székely munkások között hamarosan megmagyarosodik a velük bányászó oláh is.

HIREK.

Köszönetnyilvánítás. Mindanna jó kívánatokért, melyeket a csendőrség tagjai a bekövetkező karácsony es újév alkalmával hozzám juttatni szándékoznak, előre is köszönetemet is fejezem ki a azok tolmácsolásának mel-lőzését kérve a saját jókívánataim nyilvánítása mellett kérem, hogy a belyegre szánt összeget inkább a csendőrségi internátus részére juttatni sziveskedjenek. *Kormer Károly* alezredes, a honvédelmi miniszterium 16. osztályának vezetője.

Adományok. A csendőrségi internátus javára újabban a következő adományok folytak be: a csendőr továbbképző és altiszti iskolától Nagyváradról: nemes Várady Ede alezredes 20, felsőásguthi Körtevelyessy Árpád százados 10, edvi Illés Bela százados 5, perovinai Pekri József százados 3, etedi Simon Balázs százados 3, Gaal Jenő főhadnagy 2, Soltész Imre főhadnagy 2, Halamka Ferencz főhadnagyszámvivő 2, Ehrmann Mátyas Schneider Gaspár, Gargya Gergely, Molnár Géza, Szabó József járásmesterek. Cseke Lajos törzs-örmmester, Boros István, Körmendi Karoly, Csontos Geza, Muranyi Sandor, Kovács Ferencz, Katali Ferencz, Bitai Mózes, Tánpa Imre, Farkas Jozsef, Bau Tibamér, Majlinger Ferencz, Takács Mihály, Nemeth István, Ruzs János, Kardos Géza, Gadó András, Pozsonyi János Gergya Károly, Kéri János, Magyar Ferencz, Magyar István, Molnar János, Szabó János, Somogyi Lajos, Vida Sándor, Bazsika Ferencz, Hódi Sándor, Kuma József, Lang János, Kugler Béla, Hemlezi Pál, Nagy Gábor, Bartók Miklós, Jancsó István, Sándor Ferencz, Gilányi István, Kulesár János, Nagy Ferencz, Domonkos Ferencz, Farkas László, Opra Pál, Prigye János, Nagy János, Werli Márton, Lacza Adolf, Koröjan János, Kastal Jozsef, cs. cz. őrsvezetők Jubász András, Madaras Elek, Pataki István, Kovács Gyula, Sziva Lajos, Szabó Ferencz, Horváth Miklós, Bekő Mózes, Biró Imre, Török János, Vincze Lajos és Viték Márton csendőrök 1—1, Vörös Kálmán csendőr 5, Szerémi Pál, Demeter Sándor, Soos Miklós, Mátyás János és Szecsődi Miklós cs. cz. őrsvezetők 2—2, Gonda István, Rapos János és Bocsa Ede cs. cz. őrsvezetők —50—,50, Mészáros Vendel cs. cz. őrsvezető és Rab János cs. —40—,40, Fülöp Imre cs. cz. őrsvezető —60, és Lyubovics Lyubomir csendőr —20, összesen 130 K 10f; Preyer László zászlós Liptószentmiklósról 5; csendőrszárny Trencsén 1; csendőrörs Szászabesről 6; csendőrörs Barótróla rendezett multság utolag befolyt jövedelme 2; csendőr kerület Szeged, büntetőtörvénykönyvekért 75.55; csendőr szárny Arad, büntetőtörvénykönyvekért 51; csendőr-örs Zalatna —86; Erős Imre őrsvezető 2, Berze Illes és Cseke Lajos csendőrök 1—1; Butuza Gábor cs. —70 és Nekita János cs. —50. Az eddigi adományok összege 15,274 k. 98 fillert tesz ki.

Vadak által kikezdett hulla. A hunyadmegyei Roskány község batarában fekvő Grolhot nevű erdőben december 7 én délután egy hulla talaltatott, melynek jobb keze és lába hiányzott. A bunyaddobrai örs által

BUTOR

Kézpánvéri: a részletben: ésre legújabbakban
ERBENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNEL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

A kő feldarabolása.

A bazaltot koczkárka vágják.

Az alsó rákosi bazaltbányákból.

bevezetett nyomozás során megállapították, hogy a vadak által megésonkított hulla, az ezelőtt egy bonappal ehánt Adler Antal hatrínai bórkereskedő, ki a jelzett helyen, orrosi megállapítás szerint, hetekkel ezelőtt, a fején levő botütésekéből és kesszurásokból következtetéstően meggyilkoltatt. Az ismeretlen tettesek után, kik a meggyilkoltnak örüjét, forgópisztolyát és ismeretlen összegü pénzt is elrabolták, a nyomozást a honyaddobrai őrsnek egy öt-ágn járőre bevezette.

Ellenszegülés. A zalamegyei Bak községben, december 7-én, Dörgő esendőr, segély szolgálat alkalmával Balog Pál ottani lakos ellenszegüléssel szemben, annak sérülésével végződő szuronyfegyvert használt.

Katonai illemtan cím alatt Warschattka Ferenc ez. és kir. katonai tisztviselő, a fegyveres erő tagjai számára, német nyelven egy könyvet írt és boesátott köze. Ezen könyvet Bátor József őrmester, sármelléki őraparancsnok magyarrá fordította. Ára, a mintegy 300 oldalra terjedő és körülbelül két hónap múlva megjelenő műnek, három korona, mely összeg a könyv kézhez vétele után is fizethető. Megrendelések közvetlenül Bátor József őrmesterhez Sármellékre, Zala m., intézendők. A könyv tiszta jövedelmének 10% a csendőrségi nyugdíj pótló javára lett felajánlva.

Kérelem. Fehér Béla Besztereczenaszód megye Magura-Csaluin állomásos ez. ez. őrsvezető kéri Sztretye Demeter őrsvezetőt, ki 1909-ben Tatabányán volt, hogy jelenlegi címét vele tudatni sziveskedjék.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az örökös gyalogjáró. Manapság szokásos utczaburkolataink tartóssága szempontjából bizony sok kívánni való van. Ez annál is inkább sajnálatos, mint-hogy az utczaburkolat javítása rendszerint tetemes időre megbénítja az utcazi forgalomnak, a virosi élet utóderének lüktetését. Újabb időben azzal kísérleteznek, hogy a burkolatot megfelelő idegen anyagok hozzákeverése által mesterségesen keményítsék s így növeljék az ellenállóképességét. Párisi hírek szerint nagyon megfelel e célra a karborund. A karborund szénnek és silíciumnak elektromos uton előállított vegyülete, a melynek keménysége a gyémántéval vetekszik. Ép ezért már régóta használják köszörülő anyagnak. Most, úgy látszik, új, még pedig a szó szoros értelmében kiterjedt alkalmazási tér fog előtte megnyílni, a mennyiben a párisi kísérletek tanúsága szerint a járdaburkolat felő rétegéhez kevert karborund a burkolat tartósságát nagyon megnöveli. A karborund-járda kipróbálása a földalatti vasút egyik nagyforgalmu pályaudvarán történt. A lépcsőfokokon a kopásnak legesekélyebb nyoma sem mutatkozott, bár a kísérlet tartama alatt mintegy tízenegymillió ember vonult át rajtuk.

Az orosz vasutak hűtő-kocsija. Az orosz államvasut élelmiszerek szállítására egy németországi gépgyárnál új hűtővagonokat rendelt meg, melyek a francia hűtő-kocsik mintájára, teljesen önállóan elkártak és így bármely vonathoz kapcsolhatók. A kocsik közepén van a kis gépház, melybe jobbról, balról két-két kívülről hozzáférhető raktárhelyiség csatlakozik. A gépházban permetező sűrítéssel dolgozó ammóniak-kondenzátor van,

melynek segítségével a raktarak belső hőmérsékletét nyáron zéro fok alá lehet süllyeszteni, télire azonban a raktarak fűthetők. A kondenzátor a kocsik tetején van, csökögyöit tehát menetközben erős hűtő-légáram éri. A hűtő-víz, melyet a kocsiszekrény alatt tartanak hengeres tartóban, hat-nyolcz órára elegendő. A raktarak menyezelen párologtatócsövek vannak, némelyikében ezenkívül ventilátoros légútak is szerepel, hogy a szükséghez képest kívülről hozzanak be friss levegőt. A hűtőgépet petróleummotor bajtja; a működéséhez szükséges petróleumot szintén a kocsiszekrény fenekében erősített vastartóban viszik magukkal.

A föld ára ezer év előtt. A magyarságnak Árpád idejében meg nem volt olyan társadalmi szervezete, hogy a földtulajdonra szüksége lett volna. Tehát akkor a földnek forgalmi értéke sem volt. Később, Szent István idejében, mikor a nagy országalapító fejedelem törvénybe iktatta a földtulajdon jogát, akkor sem igen lehetett még beszélni a föld forgalmi értékéről, mert több föld volt, mint tulajdonos, de már a büntető határozatokban itt-ott benne szerepelt a föld is, tehát meg lehet állapítani, hogy mennyire becsülték ebben a régi korban az ingatlant. Szent István törvényei a birságokat még tinokban szabták ki. Egy tinó egyenértékű volt egy arany pensával. Az arany pensa mai pénzben 5 k 40 f-nek felel meg s mivel 30 denár van benne, egy denár tehát egyenlő 18 f-rel. A XI. századtól kezdve a letelepedés arányában kezdett a föld értéket képviselni. Egy 1231-ből visszamaradt okmány szerint tíz ekealj földet vagy két rabszolgasaladót 20 márkáért lehetett kapni. (Nyolcz drb tinó, azaz nyolcz drb arany tett ki egy márkát.) Minthogy pedig egy ekealj föld 100 kat. holdat jelent, egy márkának földben 50 kat. hold, tíz márkának egy rabszolga-család, vagyis 500 kat. hold föld volt az értéke. Az Árpád-házi királyok korában tehát e szerint egy kat. hold szántóföld 88 fnél is kevesebbet, egy tinó 5 k 40 f-t, egy rabszolgasalád pedig 500 kat. hold földnél is többet ért. Egy-egy maguban álló rabszolga értéke II. Endre idejében 150 kat. hold három márkára, vagyis 132 k-ra becsültetett.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőségünknél levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emellett olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyegeket ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegesett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenképp által megérthető legyen s így a felesleges kérdőszövegeknek eleje végtessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

1911. Tullunkkal csak a szabály szerint, de nincs kizárva hogy a helygymintázator két 50 szalakkal föl nem emeli.

Flamini esendőr. Ha a társaládának tagja volt és a nyugdíj-alap javára befizetett, akkor mindon további kérelem nélkül bezzámít; ellen esetben nem. Kérvényt a hozzáutítás iránt csak felülvizsgálatása alkalmával nyújthat be, a mire — figyelmeztel próbacsemléri művelőhára — még nagyon ráér.

ÉLELMISZEREK SZEREKET

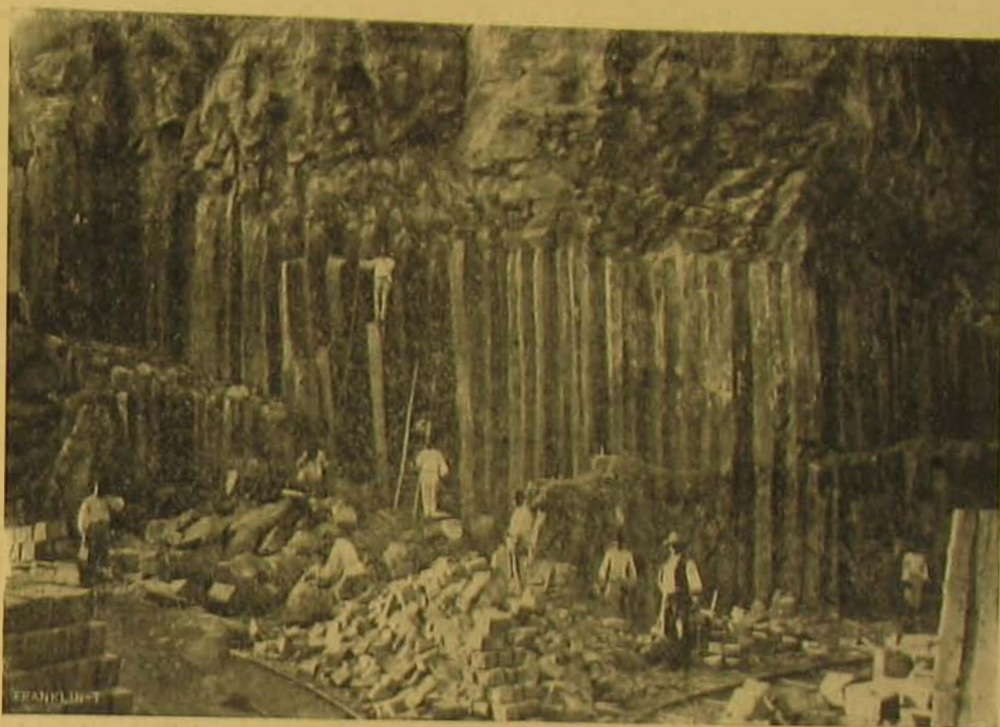
legjutányosabban szállít !!!

Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. esendőrség és a cs. és kir. tudsereg részére.

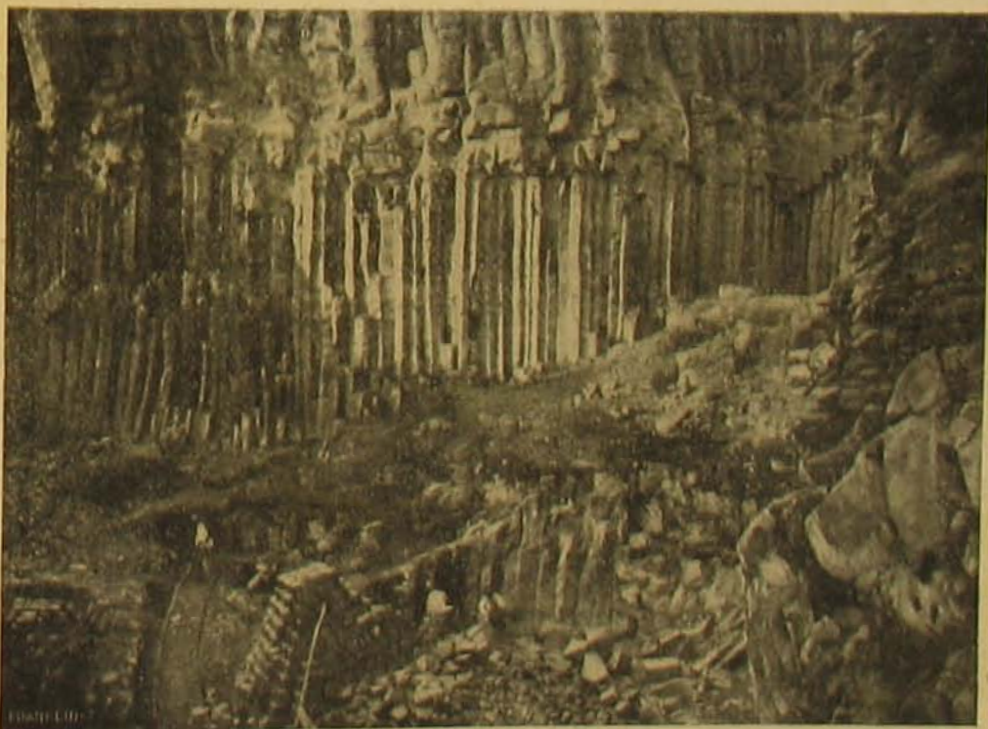
Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT cég
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZAM.

Kőfejtés.

A bányá belseje.

As nándorvárosi bazaltbányáról.

A. A. Ne heveskedjék! Még próbacsendőr és már ilyen dolgokat fesszogat? Tán Ön akar egy 4-5 éves csendőrnek járőrvezetője lenni azért, mert a csapatnál szakaszvezető volt?

1910. Ha közvetlenül lépett át — a mit levélből kivonni nem tudunk, — akkor kettő, ellenben csak egy.

P. A. csendőr Nagymás. Természetesen beszámít. Ez a téma lapunk hasábjain oly kimerítőleg s annyiszor volt már tárgyalva, hogy csak az nem tudhatja, a ki lapunkat nem olvasta.

Szamosmenti. 1. Nézze meg vonatkozó, az őrsön is meglévő főrvényzárakat. 2. Szolgálati uton; melléklet nem kell; kerülethez.

N. P. ez. őrv. Jászladány. Az!

T. Z. A csendőr czirizetes őrsvezetővé történt kinevezéssel a kettejük közötti viszony természetesen megváltozott. Kesorúséget ugyan okozhat, de elvégre változtatni azon nem lehet. Az ismeretek elbírálása pedig az előjárók dolga.

M. M. Még elintézés alatt áll.

D. R. csendőr Ipolyzalka. 1. Szolgálati ügy. 2. Dehogy, Ön nem pénzügyőr! Elő van írva az utasításban? Nincs, ennél fogva nem szabad.

R. J. Szolgálati ügy.

B. M. 1. Csak a nyugdíjazásnál vétetik figyelembe, mert így szól a felsége rendelete. 2. Pótlás iránt intézkedtünk.

Sz. A. Nem szabad felbontania.

1210. 1. Ötvösre igen, Eötvösre aligha. 2. Cz. őrsvezetővé; különben a közel jövő e téren is meglepetést hozhat.

K. J. 1. Igen, vagy azzal egyenrangú képesítés. 2. Hogyne?

P. őrv. Iláncsa. A földrajzi intézetben. Budapest V. Rudolf-rakpart 8.

János. Önnek van igaza, hisz az illető nem idegen őrsbeli!

P. őrmester Kárálymező. Olvassa el a lapunk 1909. évi 26. számában a tárgyban közölteket.

B. őrv. Szentgál. Olvassa el a laktanyaszabályok vonatkozó fejezetét.

J. L. csendőr Nagymás. Annyi nem elég legalább 6 középosztály szükaéges.

100346. 1. Igen. 2. Nem. 20%. Azon felül csak a logritkább esetekben.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. III. számú csendőrkerület miskolci szárnyának tibolddaróczi őrsé 1910 december 1-én Sály községbe helyeztetett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Mészáros József I., VI. számú csendőrkerületbeli járőr-őrmeister, 23 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett és mindenkor kötelességtudással párosult eredményes tevékenysége, példás magatartása és alárendeltjeinek czélirányos neveléseért.

Előléptettek:

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi december hó 1-ével:

Moraucsik József, Mente József, Tóth Lajos I., Németh Miklós, Chmela Rezső, Kovács János II., Petrovics Péter, Farkas István III., Habara Imre, Timár Kálmán, Szabó Béla, Töke Lajos, Kolétár András, Muzslai Medárd, Heiszler József, Kertész János, Kiss

Csuz, köszvény, reuma
ideges fejfájás, hűlés,
idegbaj, mindennemű
csontbántalmak ellen
kítőnő hatásának bi-
zonyult szer

AZ ERŐSÍTETT
CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Ezrekre menő hálairatok bizonyítják, hogy mily kítőnő hatása van. Valódi csak nálam kapható.
Kis tégely 1 K, nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség
beküldése után vagy után-
vétel küldve

Szenthe Lajos gyógysz.
Budapest, Damjanich-utca 2.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közshadsereg szerződ. szállítói

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. :: :: ::

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

György és Boross Imre őrsvezetők, ez. őrmesterekké;
továbbá

az 5. évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

ugyanazon nappal:

Harsányi György, Burus Sándor, Ignáth András, Kanaba János és Gajdos Vendel csendőrök; végül

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Simon József II. csendőr, *csendőr* ez. *őrsvezetőkké*.

Katonai szolgálati jel:

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel ellátott:

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Zádori Mihály járásőrmester, 1910 november 22-én.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Németh István IV. járásőrmester, 1910 december 15-én.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel ellátottak:

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Bak Ignác ez. őrsvezető, 1910 december 8-án, Fitos János ez. őrsvezető, 1910 december 10-én. Mészáros János I. ez. őrsvezető, 1910 december 14-én, Horváth Ferencz IX. ez. őrmester, 17-én és Kecskés Sándor csendőr ez. őrsvezető, 1910 december 19-én.

Névváltoztatások.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Zelenák György csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1910 november 1-én 143,354/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Zrinyi»-re változtatta.

Drienovezky Romuald csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1910 október 22-én 23,967/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Dékány»-ra változtatta.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Buchwald Antal csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1910 november 15-én 135,149/IV—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Bánfi»-ra változtatta.

Podmaninecz János csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1910 október 31-én 144,813/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Pálfi»-ra változtatta.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Pesa Vazul csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1910 október 17-én 130,318/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Pálfi»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

László Elek ez. őrsvezető, Ferencz Rozáliával, 1910 augusztus 19-én, Csikdelnén.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Gombkötő Molnár Imre ez. őrsvezető, Kónya Ilonával, 1910 november 1-én, Szentesen.

Pap Kálmán ez. őrmester, Rusiczky Matíldával, 1910 október 22-én, Nagybányán.

Keczity Vazul őrsvezető, Davidovity Juliannával, 1910 november 3-án, Mokrinban.

Bariocz Károly ez. őrsvezető, Ferencz Annával, 1910 november 10-én, Szárhegyen.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Pintér János ez. őrsvezető, Tahin Katalinnal, 1910 november 6-án, Budapesten.

Ötvös Miklós ez. őrsvezető, Buczella Viktóriával, 1910 november 8-án, Szenttamáson.

Bányai Albert ez. őrmester, Fagyas Rózával, 1910 október 22-én, Mezőturon.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Sztaviczki József ez. őrmester, Mrazkó Máriával, 1910 november 7-én, Kassán.

Szigeti György ez. őrmester, Schnitzer Hánival, 1910 október 30-án, Izsaszacsalon.

Kovács Kálmán ez. őrsvezető, Székely Máriával, 1910 november 8-án, Fábánháza.

Halmi Mihály ez. őrmester, Kis Hutka Máriával, 1910 november 1-én, Pálbázán.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Flórián János törzsőrmester, Sommer Józsa, Rozália, Izabellával, 1910 november 6-án, Pándorfalun.

Busás János csendőr ez. őrsvezető, Grosz Jozsefannel, 1910 október 19-én, Kovarozon.

Illing Béla csendőr ez. őrsvezető, Erőtkő Rózáliával, 1910 november 13-án, Pozsonyban.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Krommer Alfréd József ez. őrmester, Miss Annával, 1910 november 20-án, Ráczalmáson.

Temlin József ez. őrmester, Skrabán Saroltával, 1910 november 17-én, Mártonhelyen.

Trenmel János őrmester, Tremmel Terézzel, 1910 október 29-én, Ruzton.

Zsiga Ferencz ez. őrsvezető, Gyurek Viktoriával, 1910 november 12-én, Nagykanizsán.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Péter Lajos ez. őrmester, Kovács Katalinnal, 1910 november 6-án, Csikszentmiklóson.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Bodó Boldissár ez. őrsvezető, Sebestyén Ilonával, 1910 november 8-án, Nagyborosnyón.

Pál József ez. orvosvezető, Vas Rózával, 1910 november 18-án, Békésen.

Luzsaj Sándor esendőr ez. orvosvezető, Nap Flórentinával, 1910 november 23-án, Avasújvárosban.

Pizlea Tivadar ez. orvosvezető, Orosz Katalinnal, 1910 november 6-án, Szilágyomlyón.

Bozsó Ferenc ez. orvosvezető, Varga Emíliaval, 1910 november 25-én, Viskán.

Falinczó János ez. orvosvezető, Nyíri Rózával, 1910 október 25-én, Kőröskudányban.

Mátyás Mihály ez. orvosvezető, Kúdr Borbálával, 1910 november 6-án, Mátészalkán.

Hidvégi Imre esendőr ez. orvosvezető, Kisa Jolánnal, 1910 november 14-én, Gyomán.

PÁLYÁZATOR.

Egy irnoki állás a nagybocskerei kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 560 korona. Négy középiskolai osztály. Magyar és lehetőleg német, szerb és román nyelv ismerete. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nagybocskerei királyi törvényszék ajnokához 1911. évi január 2-ig.

Egy járás irnoki állás Báros vármegye girálti járású főszolgabírói hivatalánál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar és tót nyelv ismerete. Négy középiskolai osztály. A közigazgatási irnoki közlésben való jártasság. Báros vármegye főispánjához intézett kérvények a vármegye allapánjához 1910 decz. 30-ig.

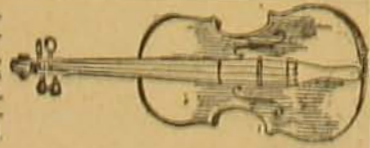
Egy irnoki állás a topánfalvi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Törvényszék lakpénz. Négy középiskolai osztály. Magyar nyelv ezében és írásban. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a tordai kir. törvényszék elnökéhez 1911 január 3-ig.

Schwáb József műórász és ékzerész Szabadka, Fő-tér. ::

A m. kir. esendőrség szives figyelmébe! Az a esendőr, aki órát, ékszer akar vásárolni, úgy készpénz mint részlete, forduljon olyan ezérhez, amely rövid 1-2 év alatt kizárólag csak a esendőrségtől 120 elismerő levélben részesült, ezen elismerést csak azért értek el, mivel a saját kézből szabályozott óra egy hó alatt legfeljebb csak 5 percet különbözhet. Kérem sziveskedjenek mintákat kérni. A mintáknak ára 8 koronától feljebb.

Villamos és gőzerős berendezett gyár távolról nem képes oleón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia béli hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa- rézfúvó-hangszer, fűr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakemberien és oleón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. esendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

1911. évre szóló előjegyzési naptárainkat a beérkező rendelésekhez, felszámítás nélkül mellékeljük. Honvédelmi miniszter ne által 10103. eln. sz. a. elrendelt új szalagsávok kaphatók raktárunkban.

INGYEN adok minden rendeléshez egy kettőre fordított tollat. —
Alkalmi karácsonyi ajándékok.

Gyári esőtömegből vett mindenféle zseborák rendkívül olcsó áron kaphatók

Fischer Elek óras-mesternél
: Trencséntelepiz.

Hoakopf patent nickel zseborák K 4 — Kék szamározott lapos gavallér óra 9-10 K. Fekete gománcosított női óra 6-7 K. Ezüst női óra 10-12 K. Ébresztő órák 230 K. Árjegyzék bérmentve. Mintaküldeményt bérmentve szállítok. — A nálam vett órák pontosan kipróbálva vannak. —

KITÜNŐ GRAMMOFON

5 kétoldali lemezzel 150 K, fixethető
havi 8 koronás részletekben.

FIGYELMEZTETÉS: Csak a jó minőségű gramofon felel meg az előírásoknak.

Lemezek, javítások, becserelés jutányosan, kedvező feltételek mellett.

GAERTNER GÁBOR

Budapest, IX., Bakács-tér 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A CSENDŐR KARÁCSONYA.

Irtja: Hein György hadnagy-számvivő.

A karácsony a kereszténység legnagyobb ünnepe. Ezen a nagy napon az egész föld körökén, a hol csak keresztény ember lakott, mindenütt béke honol s az élet forgatagában, a létért folytatott küzdelemben megaszéleződött férhazivha is belopódzik az öröm, a gondtalanság pillanatnyi fényugara . . . el van felejtve — habár csak rövid időre is — a gond, a bánat, a harag, a gyűlölet, hiáz' s napon született Jézus, a szeretet istene.

A paloták fényes termelében s a nádfödélés kunyhó földes szobájában egyaránt ájtatos szívvel állják körül az égő karácsonyfát; apró gyermekek illetett lélelkel, kíváncsi szemekkel keresik Jézuska ajándékait s kicsi szívük öröme átragad a szülőkre is: meglátva nézik kicsinyeiket, a kik hamarjában nem is tudják, hogy mit kapjunk elő a sok jából . . .

A karácsony a csendőrség is — bár nélkülözi a kicsinyek hangos örömlátását — örömet jelent minden őrsőn. Sok helyen kedvesen díszített karácsonyfa terjeszti szét szelid fényét a fagyverzettel, szerelőkkel teli szobában.

A máskor oly komény vonások helyét adhat a csendőrség arczán a béke és a nyugalom szelid árnyalatánál.

Ott, a hol megvan a bajtársaság, a hol az egy valamennyiért és valamennyi egyéért színeje hatja át

a csendőrség szívét, ott, a hol nincs torzalkodás és a hol egyetértés honol, ott megértik a karácsonyi ünnep nagy jelentőségét!

Ezt a nagy napot rendszerint otthon tölti a legénység. Vacsora után elbeszélgetnek, mesélnek, közben elnyyorik egymástól a diót, vagy szétosztják egymás között a tartalmas napilapot és olvasgatva várják meg az éjszeli roszét.

Ilyen karácsony-estém volt valamikor nekem is!

Havazott! . . . Már este hét óra tájt bokáig érő hó fedte a keményre fagyott utat. Megelégedtem ítem a meleg szobában s ha rá gondoltam arra, hogy most valhol kiann a pusztán is lehetnék, végigszaladt rajtam a hideg.

Vacsorához ültünk.

Órszpiranecsnokom megosztosodott agglégány volt, a ki szótlannul, lehagultam fogyasztott a vacsoráját. Szinte hitaszott rajta a levertség, a mely ezen a napon majdnem minden legényembert elfog, a ki kényerének javát már megette és mégis lénytelen nélkülözni a csaldai tüzhely melegét.

Vacsora után fellélt, párszor végignézte a szobát, aztán szó nélkül kardot kötött és elment.

Mi még hátulok voltunk, tehát nem is bushakódtunk.

Az örege eltávozta után egyideig beszélgettünk, később pedig társain foglalták a lapot, én meg félig

Első magyar vill. erőre berend. hangszer-gyár

honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a

Oszkai és a szabadelmasott Rákóczi tárogató feltalálója

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős el-

pusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltenek. Arjegyzék minden hang-

szerről külön küldetik. Magyarországon legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.

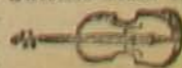
STOWASSER JÁNOS

osós Art és hivályi udvari szállító, a m. kir. kőcsa hadsereg, a m. kir.

Ludovika Akadémia háni hangszerkészítője, az

Budapest, Lánoshíd-utca 5. Gyár: Öntökész-utca 2.

Magyarországon legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.

levetközve végignyultam az ágyon s így vártam az éjféli minie kezdetét.

Visszagondoltam gyermekkoromra... Kedves jó anyám jutott eszembe, a ki karácsony estején szebbnél-szebb mesékkel ringatott álomba... Magam előtt láttam jószágos kék szemeket, a melyekkel oly szeretettel végignézezt rajtam, megsimogatva buksi fejemet... En ölebe kuporogva, átfontam karjaimmal nyakát s addig kértem, addig csókolgattam, a míg meg nem kezdte a mesét... Még most is éléken éneke emlékeimben a mesék, a melyeket — jó anyámat mintegy buzdítva — mindig én kezdtem el: Hol volt, hol nem volt...

— Igen — kicsi fiam — volt egyszer egy nagyon szegény házaspár, a kinek éppen karácsony napjára a jó Jstenke egy fiucsukát hozott.

A szomszédasszonyok mind nagy jövőt jósoltak neki, mert csak a kiváltságos emberek születnek azon a napon, a melyen Jezuska látta meg a napvilágot.

Telt-múlt az idő s a kis fiucsukából erőteljes fiúzkó lett, a ki büszkesége volt szüleinek s a kiről még a tanító úr is azt mondotta, hogy neki van valamennyi között a legjobb feje.

A mikor már kimaradt az iskolából, apja maga mellé akarta venni, hogy becsületes földmivest faragjon belőle. Csakhogy a kis fiu legjobban kereskedő szeretett volna lenni, mert lám az lezig napról-napra jobban gazdagodák, meg aztán nagyon szép dolog lehet az, ha olyan sok mindenféle drága portékáról azt mondhatja az ember, hogy ez mind az enyém.

Nem is bírtak vele jó szülei s így a Pista fiu — mert így hitták — bekerült a városba.

A mikor magára maradt, bizony majdnem elpityeredett, de aztán csak hozzálátott a munkának s szülei, a bánszor csak meglátogatták, mindig a legjobbat hallották felőle. Telték-múltak az évek s a Pista gyerek már mint kész kereskedő jött baza, hogy pesti utja előtt még meglátogassa szüleit. A milyen nagy volt az öröm jövelekor, oly nagy lett szülei bánata eltávoztával.

— Ki tudja, látom-e még valaha ez életben — zokogott anyja — hiszen olyan messzire ment!

— Ej na! nem kell mindjárt a halálra gondolni — vigasztalja férje, de azért titkon ő is elmereszelt egy könnyet kéréses kanyarvával.

Először sűrűn jöttek a levelek, a melyekben a Pista gyerek megírta, hogy egy nagy kúszkereskedésben van alkalmazva, a hol már 50 forint havi fizetést kap; de kijátása van rá, hogy hamarjában többet is fog keresni.

Később még jobb hírek érkeztek, hanem a levelek mindinkább elmaradoztak s szegény, bánkódó szüleinek már azzal is be kellett érniük, ha félévben egyszer hozott a postás pár sort.

Egyszer csak teljesen elmaradtak a levelek... A fiu megelégedett szegény, jó szüleiről.

A mint egy vasárnap az öreg a templomból hazatart, hát megszólítja a mester.

— No, Pista bátyám! Maga csak szerencsés ember! Ehun van ni a pesti ujságban, hogy a fia elvette Nagy István terménykereskedő egyetlen leányát s egyuttal átvette az egész üzletet. Ez aztán a nagy szerencse, mert a fiából ilyenformán nagyon gazdag ember lett!

Szegény jó öreg örömében szőhoz sem tudott jutni, hanem, a hogy öreg lábai bírták, sietett baza megvinni az örömbirt.

Csakhogy a nagy örömet mihamar felváltotta a bánat. Szegény anyja árt, hogy ő nem lehetett ott fia lakodalman s nagyon-nagyon fájt a szíve fia hálátlansága miatt.

— No majd megtudom, hogy áll a dolog azzal a gyerekekkel — szól az öreg — tüstént iratok neki levelet.

A tanító meg is írta, el is küldte a levelet, a melyre betek mulva megjött a válasz és az ujságbirt mindenben megerősítette.

Tehát gazdag és boldog volt a fiu, csakhogy egy szóval sem hitta szüleit, sem pedig nem segített sanyaru helyzetükön.

Azóta évek múltak el. A Pista gyerekből tekintélyes kereskedő lett, minden üzlete fényesen sikerült és a pénzpiacson is számottevő szerepet vivott ki magának.

A család boldogságát növelte még két kis angyalkának a jövelele is... Nagymama lett a Pista gyerek édes anyjából.

Minderről azonban az öregek csak a tanító utján értesültek, a ki mindezt az ujságból olvasta.

Újból közelgett karácsony napja. Az öreg asszony elkezdett sütoi-főzni. Két nagy kalácsot sütött, mert a Pista gyerek ezt nagyon szerette. Egyszerre csak megmondja ám az unának, hogy ő bizony már egy éve takarított a krajezárjait, megvan az utiköltsége, tehát ő felkeresi azt a rossz fiut, a ki gazdagságában annyira megfélekedezett róluk; megakarja nézni a menyét, no meg főleg a lelkem kis galambjait, az unokákat...

Elment. Ünneppap délután érkezett meg Pestre. Itt a soha sem látott nagy forgalom egészen elkábitotta. Szerencsére akadt egy kis fiu, a ki elkísérte fia házáig.

Nagy hóház volt, a melynek földszintjét az ámszarok, emelést az inodahelyiségek és Mányoky István lakása foglalták el. A portás utbaigazította. Caöngetett. Így szabaleány fogadta, a ki alig tudta megérinteni, hogy ez a töpörödött parasztaasszony legyen a nagyságos úr anyja.

Úljön csak itt le, néném. — szól a család — majd bejelentem!

Nem sokára visszajön és bevezeti az öreg nénit... a családhozába azzal, hogy a nagyságos úrnak most vendégei vannak, éppen most gyújtották meg a karácsonyfát s csak később jöhet ki.

Mint a tördőfés érik e kegyetlen szavak az öreg ass-

A legjobb órák,

legszolidabb ókázerek, egyszerűtől a legdrágáig, egy képcézés, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művészeti szerezőn.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arleányok ingyen!

szonyt s kábultan dől le a székre, kezeibe temetve könnyektől áztatott arcát.

Megesik rajta a szobaleány szíve s újból felkeresi a nagyságos urat.

Sem ez, sem neje nem veszi tudomásul az öregasszony jelenlétét, hanem a kis fiu, a ki a balk beszédhől kivette azt, hogy nagymamája itt van, karonfogja kis nénjét s észrevétlenül kisurran vele a családészobába.

Nézik-nézik az öreg asszonyt s sehogysem tudják megérteni, hogy miért sír, mikor ők úgy örülnek? Romlatlan gyermekszívük odavonza őket nagyanyjukhoz, a ki kitárva karjait, keblére öleli unokáit, becézgeti, caókolgatja őket, mialatt zaklatott szíve majd meghasad!

— Igen! Ti vagytok az én aranyos, szép unokáim! Hozzátok jöttem! Ugy-e szeretitek a nagymamát? Nézzétek csak, kicsi szíveim, milyen jó mézeskalácsot hoztam nektek!

Előkerült a kosárból a kalács, a dió, az alma s a kis gyermekek teli szájjal majszolják a nagymama egyszerű süteményét, közben pedig megkérdezik, hogy miért nem jött el a nagypapa is?

Csuklásszerű zokogással öleli magához újból unokáit, a mikor megjelenik a menyé, a ki gyermekeinek megföltja, hogy ilyen rossz süteménnyel rontsák el gyomrukat.

Alig üdvözli anyósát s magával viszi gyermekeit. A szegény asszony szívszorongva várja egy ideig a fiát, s a mikor látja, hogy hiába, összecsomagolja kis kosarát s az eléje rakott ételt érintetlenül hagyva, elkeseredett szívvel észrevétlenül távozik. Fiával nem találkozott...

Félig eszméletlenül vonszolja magát odébb, egyszerre csak egy templom előtt áll. Későre járhatott az idő, mert a nép már gyülekezett az éjféli misére. Betért a templomba s ott zokogva leborul a hideg kőre... Imádkozik... S ime sokat zaklatott szíve megnyugszik...

Az ima enyhíti fájdalmát... Újból előtörnek könnyei s forró imája száll-száll az Égek urához, a kit arra kér, hogy megtévelyedett fiát vezesse vissza hozzá s ne büntesse meg azért, hogy elfelejtette az ígét: 'Tiszteled atyádat és anyádat, hogy hoeszu életü légy a földön!'

Lelkileg megerősödve hagyja el az Úr templomát s egy rendőr igazítja utba az indóházhoz. A hajnali vonat elutazik.

Szegény férjének nem vallja be a sötét valót, hanem csak a kicsinyekről mond minden szépet, jót, kinjában talán olyat is, a mit nem is látott.

Azóta eltelt két év.

Egy szép napon jön a kisbíró s elhívja az öreg Mányokyt a községházára, a hol a jegyző egyszerűen tudomására adja, hogy fia meghalt s menyé efeletti bánatában megőrült. Miután fia után semmiféle vagyon nem maradt, bajlandó-e átvenni unokáit?

Előszőr nem értette az öreg, hogy miről van szó s

mérhetetlen nagy fájdalmában csak zokogott, de később elvállalta unokáit, a kiket még nem is látott.

A magyarázatot megadta a tanító, a ki az ujságból már régen tudta azt, hogy a fiatal Mányoky a börzén elvesztette az egész vagyonát és önkézevel vetett véget életének, neje pedig a retienetes csapásba beleőrült!...

Hazakerültek az unokák, szegény nagyszüleikhez... Újból karácsony van...

Kicsiny papirláncokkal díszített karácsonyfán egy-két gyertya ég... előtte térdel két babaarcu gyermek imára kulesolt kézzel s tiszta csengő imájuk száll az Égek urához: 'és ne vigy minket a kísértetbe... Amen.'

Felrezenek.

— Mi az? — kérdem bajtársaimtól, a kik őrsparancsnokunk hívására kisietnek.

— Szereljen fel, szolgálatba indul!

Egy sóhaj tör elő keblemből s pár percz múlva már künn vagyunk a főtetegben. Zord északi szél támadt, a mely arczomba vágja a havat. Fázom. Dideregve, laeasan tudunk csak haladni s két órai, kemény küzdelem után, már-már teljesen kimerülve, egy kis pihenőt tartunk.

— Annak a gazember Nagy Gyurinak is éppen ma jön eszébe agyonütni szomszédját! — dörmögi őrsparancsnokom.

Pillanatnyira abba hagyja a szél örült süvítését... messziről hozzánk hallatszik az éjféli misére hívó hang egy-egy ércszava... mi pedig a fagyos éjben törtetünk tovább.

Az igazolványos altisztek a polgári szolgálatban.

Irtá dr. Végh Kálmán, honvédelmi miniszteri segédltká.

(Folytatás.)

II. O Felsége személye körüli m. kir. miniszterium.

a) Kapus, ajtónálló, hivatalsszolga és házisszolga. Előfeltétel a magyar nyelv szóban és írásban, továbbá a német nyelv ismerete. Az itt alkalmazott hivatalsszolgák kezdő fizetése 800 korona. Rendszeresítve van 180—270 koronáig emelkedő drágasági pótlék is.

b) Irodatiszt. Magyar nyelv szóban és írásban, a német nyelv ismerete. Négy középiskolai, vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Fizetés 2200 korona, lakpénz 900 korona, drágasági pótlék 600 korona. Rendszeresítve van még segédhivatali igazgatói és segédhivatali főigazgatói állás.

III. Horvát-Szlavon-Dalmát miniszterium.

a) Kapus, ajtónálló és hivatalsszolga. Magyar és horvát nyelv ismerete szóban és írásban. Kezdő fizetés 800 korona.

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon szonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógyszertárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

b) Irodatiszt, 2000 korona fizetéssel, 800 korona lakpénzzel és 200 korona személyi pótlékkal. Magyar és horvát nyelv ismerete szóban és írásban, továbbá négy középiskolai, vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Rendszeresítve a 3600 korona fizetéssel, természetbeni lakással és 1200 korona személyi pótlékkal javadalmazott segédhivatali főigazgatói állás.

IV. M. kir. belügyminisztérium.

a) Kapus, ajtónálló, hivataloszolga, könyvomó. Feltételként szerepel a magyar nyelv ismerete szóban és írásban, a könyvomói állások elnyerésénél az igazolványos altisztek közt előnyben részesül az, a ki a könyvomózatban kellő szakképzettséggel és jártassággal bír. A könyvomó kezdő fizetése 1000 kor. és 400 kor. lakpénz.

b) Irodaségdísz, a mely álláshoz a magyar nyelvnek szóban és írásban való ismeretén kívül négy középiskolai, vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség szükséges. Fizetés 1400 kor. és 800 kor. lakpénz. A legkedvezőbb esetben a 3600 kor. fizetéssel és 1300 kor. lakpénzzel javadalmazott segédhivatali főigazgatói állást lehet elérni.

1. Országos levéltár.

a) Hivataloszolga. Magyar nyelv ismerete szóban és írásban.

2. Székesfővárosi m. kir. állományrendőrség.

a) Kapus, ajtónálló, hivataloszolga, kézbesítő, könyvomó, házmester, gépész, rendőrellenőr, gyalogsági- és lovasrendőr-örmeester, szakaszvezető és tizedes, lovas- és gyalogrendőr, próbaidős rendőr. Mindezekhez az állásokhoz szükséges a magyar nyelv ismerete szóban és írásban, továbbá igazolandó, hogy az illetőnek a székesfővárosban kellő helyismerete van. A gépésztől természetesen a kellő szakismeret kívántatik. A kézbesítő fizetése egyenlő a hivataloszolga fizetésével, a házmester 1000, a gépész 900 kor. fizetést, mindkettő 400 kor. lakpénzt, amaz 120 kor. ruhaátalányt, emez pedig szolgálati ruházatot kap.

Minthegy a rendőrségi szolgálat az altisztek egyéniségének ügyzölván a legjobban megfelel, nem tartom feleslegesnek, ha különösen a rendőr-öraszemélyzethez tartozó állások elnyerésének feltételeit általában a rendőr-öraszemélyzet javadalmazását, kissé közelebbről ismertetem.

A kinevezés próbaidős rendőrré történik, a mely minőségben hat hónapig szolgál. A próbaidős rendőr havi 60 kor. fizetést és egyenruházatot kap. A hat hó elteltével vizagát tesz, a mely vizaga annak megítélésére szolgál, hogy az illető elhajátította-e azokat a főbb ismereteket, a melyek a rendőri állással járó teendők

elhátásához szükségesek, hie-e az illető képességgel arra, hogy írásbeli jelentéseket megszerkeszzen stb.

Sikeres vizaga esetén a próbaidős rendőr véglegesítve és II. osztályu rendőrré lesz kinevezve. Ekkor 1000 kor. fizetést kap, mely öt évenként 100—100 koronával emelkedik, a mihez még a szabályszerű lakpénz járul. Első osztályu rendőrré történt előléptetés esetén 1200 K fizetést, kap, mely az ötödéves 100 koronás pótlékokkal 1600 koronáig emelkedhetik. Kap továbbá szabályszerű lakpénzt, a lovasrendőr pedig ezeken kívül még 500 kor. létartási átalányt. Illetékes még kincstári egyenruházat, vagy ennek beszerzésére ruhaátalány, a mi a gyalogrendőrnél az első felszerelésre 120 koronát és évente 90 koronát, a lovasrendőrnél pedig 2000 illetőleg évi 120 koronát tesz.

E rendszeres illetményeken kívül van évente mintegy 250 kor. mellékjövedelmük a magánosok, társulatok, egyletek stb. kérelmére teljesített rendkívüli szolgálatért, valamint a mulatóhelyekre szinbázakba, stb. történt kirendelésekért járó élelmészési díj ezimén. A kiváló jó minősítésű általában a szolgálatban hevélt rendőrök altiszti tansfolyamba vezényeltetnek, a melynek sikeres elvégzése után altisztekké neveztetnek ki.

Az altiszti rendőrellenőr-, tizedes-, szakaszvezető- és rendőrrmeester-állásokat elnyerve 1400—1800 korona fizetést és szabályszerű lakpénzt kapnak. Az altisztek előtt a detektiv-testületbe jutás is nyitva áll a mennyiben szorgalmuk és megbízhatóságuk révén tanujelét adják rátermettségüknek, idővel detektivekké is kinevezhetők.

b) Irodaségdísz. Az állás elnyeréséhez szükséges a magyar nyelv ismerete szóban és írásban, továbbá négy középiskolai, vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Fizetés 1400 korona és szabályszerű lakpénz.

Rendszeresítve van a így idővel és az alkalmazott használhatóságához képest elérhető az irodatiszti, nyilvántartói gondnoki, levéltárnoki és segédhivatali igazgatói állás.

3. M. kir. állami határrendőrség.

a) Hivataloszolga, közrendőr. Feltételek: a magyar nyelv ismerete szóban és írásban és még egy hazai nyelv ismerete. A közrendőrtől előzetes hat havi próbaszolgalat, a mely alatt három hónapig elméleti, három hónapig gyakorlati kiképzésben részesül. A próbaszolgalat végeztével írásbeli és szóbeli vizaga. A közrendőr 1000 kor. fizetést állomáshelyének megfelelő lakpénzt és 120 kor. ruhaátalányt kap.

b) Irodaségdísz, rendőrhiztos. Magyar nyelv ismerete szóban és írásban a ezenkívül még legalább egy hazai nyelv ismerete. Négy középiskolai, vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Fizetés mindkét állásnál 1400 kor., természetbeni lakás, vagy állomáshely után illetékes lakpénz és 300 kor. utazási átalány.

BUTOR

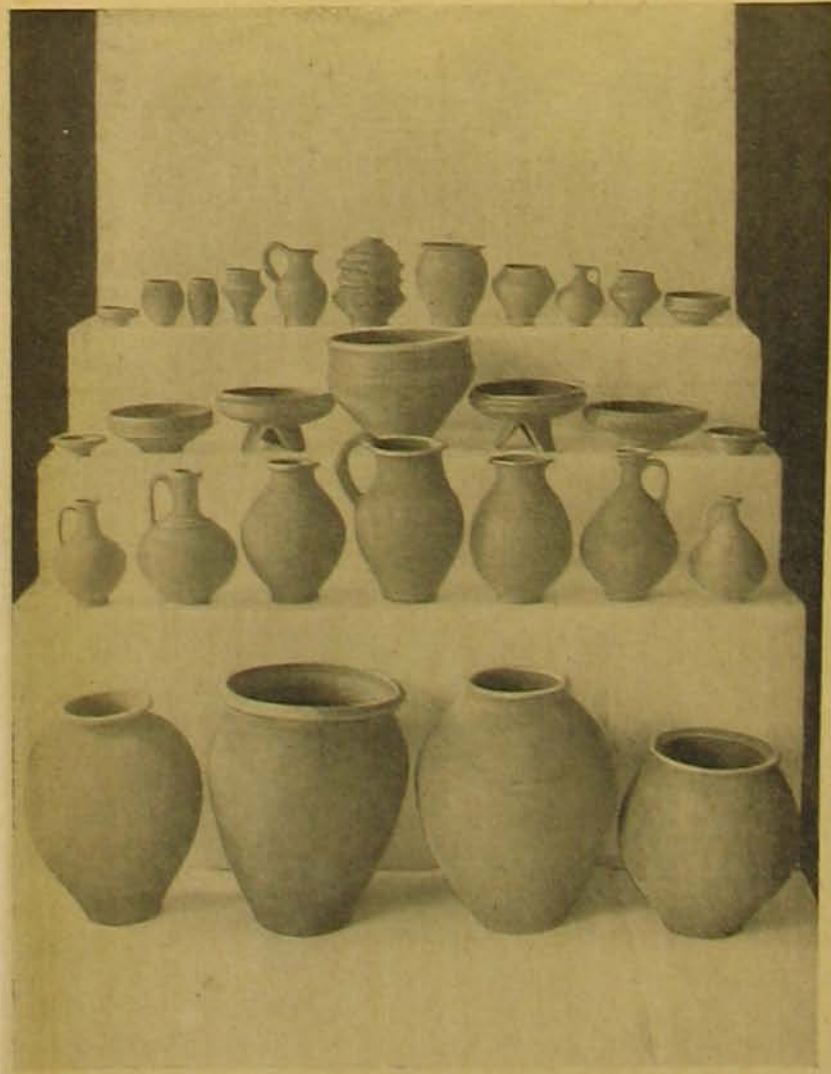
középúrsért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes úrjogyzók ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

Római háztető-zsindelyvel kibélelt urna-sír.

A sírokból kikerült eszerpedények.

Ujonnán fölfedezett római temető Keszthelyen.

4. M. kir. csendőrség.

a) Hivatalszolga, a mely állás elnyeréséhez előfeltétel a magyar nyelv ismerete szóban és írásban. A szolgálati állásokkal járó illetményeken kívül 168 kor. szolgálati pótdíj is jár s ezenkívül vannak még egyéb természetbeni járandóságok.

b) Számvevőszági irnok. Magyar nyelv szóban és írásban, négy középiskolai, vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Fizetés 1400 kor. továbbá szabályszerű lakpénz, vagy természetbeni lakás.

5. Állami elmeógyógyintézetek és állami kórházak.

a) Kapus, hivataloszolga, levélhordó, főápoló, ápoló, gépész. Magyar nyelv ismerete szóban és írásban, ezenkívül a nagyszabonyi elmeógyógyintézetnél, valamint a marosvásárhelyi kórháznál alkalmazottaktól a német, illetőleg az oláh nyelv ismerete. A főápolói állás elnyeréséhez egy évi próbaszolgálat, a gépészi álláshoz pedig szakképzettség szükséges.

b) Irodaségédtsz, kórházi irnok. Magyar és egyes kórházoknál, illetőleg elmeógyógyintézeteknél a német nyelv ismerete szóban és írásban, négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Fizetés 1400 kor. és szabályszerű lakpénz.

V. M. kir. pénzügyminiszterium.

a) Kapus, ajtónálló, hivataloszolga, gépész, kazánfűtő, felvonó-gépkezelő, könyomdász, könyomó-segéd. Általános feltétel a magyar nyelv ismerete szóban és írásban. Ezenkívül a gépésztől: lakatos-mesterség és a gépkezelői vizaga letétele; a kazánfűtőtől: lakatos-mesterség és a kazánfűtői vizaga letétele; felvonógépkezelőtől: lakatos-mesterség és a dynamógépkezelői vizaga letétele; könyomdásztól és könyomó-segéd-től: könyomdai szakban szerzett jártasság igazolása, vagy hat havi próbagyakorlat teljesítése kívántatik.

b) Irodaségédtsz. Magyar nyelv szóban és írásban, négy középiskolai, vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Az állásban való véglegesítés feltétele a kezelési szakvizaga letétele. Fizetés 1400 kor. és 800 kor. lakpénz. Ennél a miniszteriumnál is a kezelési szakon idővel az irodatiszti, segédhivatali igazgatói és a segédhivatali főigazgatói állás érhető el azok által, a kik arra szolgálatukban tanúsított munkásságuk és használatosságuk folytán azokra alkalmasoknak bizonyulnak.

1. Pénzügyigazgatóságok, fő- és székváros adófelügyelőség, központi díj- és illetékkiszabási hivatal.

a) Kapus, hivataloszolga.

b) Irodatisz, 1400 kor. fizetéssel és az egyes városokra megállapított bérosztályzat szerinti lakpénz. Követelmény a kezelési szakvizaga utólagos letétele. Elérhető az irodavezetői állás, melynek javadalmazása 2000 kor. és szabályszerű lakpénz.

2. Földadó nyilvántartás.

a) Hivatalszolga.

b) Kataszteri irattárt kezelő irodatisz. Kimutatandó a földműves iskola sikeres elvégzése és egy évi gazdasági gyakorlat. Kezelési szakvizaga. Fizetés 1400 kor. és az állomáshelynek megfelelő lakpénz.

3. Állami pénztárak és adóhivatalok.

a) Hivatalszolga, pénztári szolga. Utóbbi 1000 kor. kezdőfizetéssel, 400 kor. lakpénzzel és 100 kor. ruhálatánynyal javadalmazva.

4. Pénzügyőrség.

a) Pénzügyőri vigyázó, pénzügyőri fővigyázó, gépész, fűtő. A gépésznek a hajógépészi vizagát, a fűtőnek kazánfűtői vizagát kell letennie.

A pénzügyőri vigyázói állás elnyerése, az írás, olvasás és számolás ismeretén kívül más elméleti képzettség beigazolásához nincsen kötve. Javadalmazása: 750 kor. kezdő évi zsold, 100 korona ruhálatány és ezenkívül laktanyaszerű elhelyezés. Mellékjövedelem az ügynevezett tettenérési jutalék, a kieszbott birság összegének $\frac{1}{2}$ része. A kezdő zsold négy évi szolgálat után 100 koronával, minden további négy évben pedig 50—50 koronával emelkedik, úgy hogy 20 szolgálati év után az 1050 koronát éri el.

A vigyázó azonban már két évi szolgálat után évi 1000 kor. zsolddal javadalmazott fővigyázóvá léphet elő, a mely állásban a zsold négy évenként szintén 50—50 koronával emelkedik. Hat-nyolcz évi szolgálat után a fővigyázó elnyerheti a biztoshelyettesi, illetőleg a szemlészai rangfokozatot, a mely rangfokozatban a kezdő zsold 1200 kor. s a mikor, ebben a fokozatban eléri pénzügyőri összeszolgálatát 20. évét, évi zsoldja 1600 korona lesz, a melyhez természetesen még a lakás, ruházat és az említett mellékilletmények járulnak.

Vigyázóvá csak nőtlen egyén nevezhető ki, a fővigyázók közül $\frac{1}{2}$ rész nőstülési engedélyt kaphat; a biztoshelyettesekre, a szemlészaszakokra pedig a nőstülési tilalom nem vonatkozik.

Megjegyezni kívánom még, hogy az igazolványos al-tisztek a fővigyázói állást közvetlenül is elnyerhetik, ha szerzett tanulmányaik (pl. négy középiskolai végzettség) alapján feltehető, hogy a pénzügyőri szolgálatban megfelelők lesznek. Kötelesek azonban a fővigyázók számára előírt szakvizagát, hat havi ideiglenes szolgálatuk letétele előtt letenni.

A fővigyázói állás közvetlen elnyerésére irányuló kérvényeket a pénzügyminiszterhez kell ezimezni, de mindenkor a honvédelmi miniszteriumhoz benyújtani.

5. Jogügyi igazgatóságok és kincstári ügyosztályok.

a) Hivatalszolga.

b) Irodaségédtsz. Feltétel a kezelési szakvizaga utólagos letétele. Fizetés 1400 kor. és állomáshely szerint

Ujjonnan felfedezett római temető Keszthelyen. — A római temető épületének alapfalai.

illetékes lakpénz. Rendszeresítve irodatiszti és irodaigazgatói állások, mely utóbbi állással 2600 kor. fizetés és szabályszerű lakpénz jár.

6. Országos kataszteri felmérési hivatalok.

a) Hivataloszolga.

7. Bányászati és erdészeti (iskola) Selmezbányán és bányásziskolák.

a) Hivataloszolga, bányászati és erdészeti altiszt, (erdővéd, gépkezelő, laboráns) kertész. A bányászati altiszteknek és pedig az erdővédeknek erdővédiiskolában nyert szakképzettséggel, a gépkezelőknek gépkezelői képesítéssel, a laboránsoknak pedig bányaiskolában nyert szakképzettséggel és vegyészeti műhelyben töltött legalább három évi gyakorlattal kell bírniok. Mindezeknél azonkívül hat havi előzetes próbagyakorlat teljesítése is szükséges.

A kertész a kertészeti iskola sikeres elvégzését tartozik igazolni.

8. Fogyasztási és italutólk kezelősége.

a) Hivataloszolga.

b) Ellenőr. A ezukor-gyárakban alkalmazott ellenőröknek nőtleneknek kell lenniök. Véglegesítést csak két évi feddhetlen szolgálat után nyerhetnek. Fizetés 1400 kor., szabályszerű lakpénz és működési pótlék. Idővel elnyerhető a 2000. illetőleg 2600 koronával, szabályszerű lakpénzzel és működési pótlékkal javadalmazott adószedői és a ezukorgyári főellenőri állások.

9. Halárviámhivatalok.

a) Kapus, hivataloszolga.

b) Vámszedő. Előzetes három havi próbagyakorlat valamely fővámbivatalnál s az alsófoku vámszaki vizsga letétele. 1400 kor. fizetés és megfelelő lakpénz.

10. Dohányjövődéki központi igazgatóság.

Dohánygyárak.

a) Kapus, hivataloszolga, munkaügyelő, gyártásügyelő és mesterember, gépkezelő. A kapusi és hivataloszolgai állást kivéve, a többi állás elnyeréséhez hat havi próbaszolgálat igazolása, a mesteremberektől ezenkívül az illető mesterség igazolása, a gépkezelőtől pedig a gépészi vizsga sikeres letétele kívántatik.

b) Irodasegéd-tiszt. Kezelési szakvizsga utólagos letétele. Fizetés 1400 kor. és szabályszerű lakpénz. Kilátás irodatiszti és segédhivatali igazgatói állás elnyerésére, mely utóbbi állás javadalmazása 2600 kor. és lakpénz.

11. Szejövédék kezelősége. Bányai igazgatóságok és Bányakapitányságok.

a) Hivataloszolga, sóhordár, mázasesküdt, bányászati altiszt, szolga, őr. Feltétel a bányászatnál alkalmazást nyerni óhajtok számára a bányász-iskola sikeres elvégzése és hat havi próbagyakorlat igazolása.

b) Bányakapitánysági segéd-tiszt, hivatalaltiszt. Bányaiskola sikeres elvégzése. Fizetés 1400 kor., szabályszerű lakpénz.

12. Állami nyomda.

a) Hivatalsszolga, altiszt.

13. Állami hidak igazgatósága.

a) Hivatalsszolga, vámoló. Utóbbi állások elnyerése hat havi próbaszolgalat teljesítéséhez van kötve. A vámolók rendes fizetésükön kívül szolgálati napokon 1 K napidíjat kapnak.

b) Segéd-tiszt, 1400 korona fizetéssel és szabályszerű lakpénzzel. Elérhető a 2000 kor. fizetéssel ellátott tiszt állás.

14. Állami vasgyárak.

a) Hivatalsszolga. Kezdőfizetés 1100 kor., szabályszerű lakpénz, ruha- és fűtési átalánnyal.

Az 1-14. alatt felsorolt hatóságoknál, hivataloknál stb. levő állások elnyeréséhez, az egyes állásoknál említett feltételeken kívül a magyar nyelv ismerete szóban és írásban, a hivatalnoki állásoknál pedig ezenkívül még négy középsikolai, vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség szükséges. A mint azt a pénzügyminiszteriumnál és ennek egyes alárendelt hatóságainál levő hivatalnoki állásoknál láthattuk, az illető állásokban való végleges alkalmazás elnyerése a kezelési szakvizsga letételétől van függővé téve. Minthogy az igazolványos altisztek tapasztalat szerint ily hivatalnoki állásokra előszeretettel pályáznak, czélszerűnek tartom erről a vizsgáról általános tájékoztatás végett egyet s mászt elmondani.

A kezelési szakvizsgát az arra kötelezettek kinevezetésük napjától számítandó egy év alatt tartoznak letenni, mert ellenkező esetben a kinevezés visszavonható, tehát az alkalmazott a szolgálatból elbocsátható.

A vizsga tárgyai:

az irodai kezelés minden ágára vonatkozólag a pénzügyigazgatóságok, kincstári jogügyi igazgatóság, dohányjövédéki központi igazgatóság belszolgálatát illetőleg kiadott ügyrendben foglalt szabályok;

a pénzügyminisztérium ügykörére vonatkozó szolgálati szabályok gyűjteménye főbb pontokban;

a pénzügyigazgatóságok és

a budapesti adófelügyelő hivatala és hatáskörére vonatkozó utasítások;

az adók és jövedékek osztályozása s azok szemei, nevezetesen: hányfélék az adók, melyek tartoznak az egyenes és melyek a közvetett adók s melyek a jövedékek közé;

a bélyeg- és illetékszabályok kiegészítő részét képező díjjegyzéknek, a beadványok és okiratok illetékkötelezettségére, valamint a bélyegmentes beadványok és okiratokra vonatkozó tételei.

Ha a jelölt a vizsgát nem tette le sikerrel, a vizgabizottság értesíti, hogy mennyi idő alatt ismételteti a vizsgát. A vizsgát csak két ízben lehet ismételni s ha az a második ismételés alkalmával sem sikerül, az ideiglenes minőségben történt alkalmazás megszűnik.

(Folyt. köv.)

A tudomány áldozatai.

A XVIII. század második fele óta, midőn a vegytani kutatások nagyobb arányokat öltöttek a közhasznú működés mindinkább több áldozatot követel a tudomány emberei közül is. Alig van vegytannal foglalkozó, ki tudományos működése közben kisebb-nagyobb sérülést ne szenvedett volna s a tudomány története egész sereg adatot sorol fel nagyobb s néha végzetes balesetekről. Közöljük itt a főbbeket.

Lehmann, a szentpétervári császári muzeum vegytanára 1767-ben oly gőzök belélegzése által halt meg, melyek egy arzén-vegyületet tartalmazó tégely szétrobbanása által támadtak.

1788-ban Berthollet azt ajánlotta, hogy a lőpor készítésénél a salétromsavas káli helyett klórsavast használjanak s Essoneban kísérletet is tettek vele. Tíz kilogramm klórsavas káliit faszénnel vegyítettek s ekkor hirtelen robbanás történt, melynek következtében két ember meghalt, többen megsebesültek s a jelen volt Berthollet és Lavoisier is csak mintegy csoda által menekültek meg.

1790-ben Pelletier vigyázatlanságból foszforkőnyert készített üvegedényben és salétromos gáz hatván rá, robbanás történt, mely a tudós mindkét szemét nagyon megsérítette. Ugyanő 36 éves korában tüdővészben halt meg, melyet onnan szerzett, hogy életének utolsó éveiben a foszfor és klór vegyületeinek kutatásával foglalkozva sok ily veszélyes gázt szívott be.

Barruel Párisban 1808-ban jobb karját vesztette el, mivel egy akhátmozsárban meggondolatlanul robbanó biganyt dörzsölt. 1809-ben Fignier, a montpellier-i gyógyszerész iskolai vegytan-tanára, lett hasonló szerencsétlenség áldozata. Előadása számára mintegy 3 1/2 gr.-nyi durraezüstöt készített s azt egy üvegdugóval ellátott edénybe tette.

Alig hogy kihuzta a dugót, a kis dörzsölés folytán felrobbant az anyag s a szerencsétlen vegyész egyik szemét elvesztette.

1808-ban Gay-Lussac nagyobb mennyiségű káliumot készített s abból egy darab szemébe esett. Dupuytren ugyan kigyógyította, de egy hónapig mit sem látott. 1811-ben Dulongot súlyosan megsérítette egy klórlégny-explozió, mely anyagot ő találta fel. Ugyanekkor készletei annyira összeromboltattak, hogy egy évig nem folytathatta kísérleteit, s midőn a következő évben ismét hozzá kezdett, még nagyobb robbanás állott be, melynek következtében egyik szemét s két ujját elvesztette.

Ugyanez évben Davyt is hasonló csapás érte. Klórlégny-robbanásnál szeme megsérült s hosszabb ideig munkaképtelen lett.

1813-ban ugyanez anyag felrobbanása által ismét megsérült, de már nem jelentékenyen, mivel fejét egy a sapkához erősített füveglemez védte. Ez időben Fara-

Kérjen egy példányt

szöveg

«MŰIPARI CZIKKEK ELLENŐRE»

szöveg

szöveg

day volt Davy asszisztense, kinek kezében a klórlégeny szintén felrobbant s kezét erősen megsértette.

Gehler, müncheni vegytanár 1815 július 15-ikén arzénköneny belélegzése miatt halt meg. Ugyanily okból már 1803-ban Trommsdorff is sokat szenvedett. Tbenárd, vegytanár a párisi polytechnikumon, 1825-ben cukros víz helyett az előadáson véletlenül maró légeny-sublimátot ivott. Az első pár kortynál észrevette tévedését s higgadtan letéve a poharat, így szólt hallgatóihoz:

„Uraim, most a sublimáttal megmérgeztem magam. Az ellenszer tojás felérje. Gondoskodjanak felőle! A tanulók széteszaladtak mindenfelé s csakhamar egész sereg tojást hoztak. A gyors segítség megmentette a tanár életét, azonban több hétig súlyos beteg volt.

Boullay, egy kiváló tehetségű fiatal vegyész, 1835-ben meghalt ama rettenetes sebek következtében, melyeket egy kezében véletlenül eltört üvegben levő sötét felrobbanása okozott. 1840-ben a párisi gyógyszerészeti iskolában egy széneav-készülék robbant föl, minek következtében Hervig asszisztens életét veszítette. 1841-ben Bunsennek volt nagy baja. Kakodycyanidot elemezve az égető gőz felrobbant s egyik szemét megsértette.

Ezenkívül a mérges gőz következtében több hétig élet s balál között lebegett.

Hannel, a londoni vegyész, 1842-ben június 11-én rögtön meghalt mintegy három kilogramm robbanó bigany miatt. Donnet, Girardin tanár asszisztense Rouenban, 1843-ban ugyanez anyag felrobbanása miatt csaknem szemét veszítette. Bescherer, rudolstadtai tanár, 1849 november 29-én megbalt, mert kéksav gőzét lehelte be.

1855 február 25-ikén halt meg Mansfield, ki először készített benzolt a kőszén-kátrányból, ama sebek miatt, melyeket a párisi kiállításra szánt naphtha-készülékek gyártása alkalmával szerzett. Deville, 1859-ben osmiumsavval téve kísérleteket, ez anyag gőze miatt mintegy 24 óráig csaknem egészen vak lett. 1863-ban Stewart edinburghi tanár, egy salétromsavas edényt tört el. A gőzök miatt oly tüdőbaja támadt, melyben megbalt, úgyszintén segédje is. 1865-ben a londoni Szt. Bertalan-kórház laboratóriumában Odling két asszisztense, Ulrich és Slopar, a higany-metrid mérges gőzei miatt haltak el. Nickels, nancy-i tanár, 1869-ben fluorköneny-sav belélegzése miatt halt meg. 1875-ben Deville és Debray Rutheniumtetroxydot desztilláltak, midőn birtelen robbanás támadt, mely a laboratóriumot sűrű fekete füsttel töltötte be, mintha terpentinolaj égett volna.

E sok példa eléggé mutatja, hogy még a legjelesebb tudósok is mily veszélyeknek vannak kitéve a vegytani kutatások által. A tudományoszeretet azonban sokkal erősebb s egyáltalán nem riasztja el őket a további kísérletektől.

KÉPEINKHEZ.

Római temető Keszthely határában.

Keszthely, ez a Balaton melletti regényes fekvést nagyközség, eddig csak a gróf Festetics György által alapított Georgicon elnevezésű gazdaképző intézetéről és arról volt nevezetes, hogy a határában fekvő Újmajor pusztán született Szendrei Julia, Petőfi Sándor felesége. Most újabb nevezetesség járult ezekhez, a meny-

Csontváz-sír.

nyiben — mint dr. Csák Árpád a Vasárnapi Ujságban ismerteti — az omlított majorhoz tartozó területen, régészeti szempontból igen érdekes római urnasírokra bukkantak. Ezek közül a folyó év január és február havában 118 urna- és csontváz-sirt tártak fel. Úgy az urna-sírok, mint a csontváz-sírok igen gazdagok régiség-tárgyakban. Gyönyörű üveg- és cserepurnák, füles és sületlen csereporsók, tálak, tányérok, csészek, csuprok, Fortis, Sexti, Lucius, Paer, Atimeti és Jccidi belyegzésű és domborműves cserepécsesek, bronz rubatük, fémtükrök, vaslándzsák és nyilak, továbbá Trajánus és Antonius Pius császársági bronzérmek kerültek elő a sírokból, melyek azt bizonyítják, hogy a temető urna-síriai az I. és II. századból, a csontváz-sírok pedig a III. századból valók, a mikor a hullaégetés már kezdett kimenni a divatból. Az urnák nagyrésze a puszta földbe, kör-, négyzet- és téglányalaku sírgödrökbe voltak eltemetve, de találtak olyan urna-sírokat is, a melyek római háztető-zsindelyekkel voltak kibéllelve és földve. A temető közepén egy 24 méter hosszú, három méter széles és nyolcz osztályra osztott épület alapzata található, a mely előkelőbb, vagyonosabb egyének és családok temetkezési helyéül szolgálhatott és nagyon díszes lehetett, mert a faltörmelék közül falfestmény- és faragott márványtöredékek kerültek elő. A jelen számunkban közölt képeken az érdekes ásatás egyes részleteit és a felszínre hozott cserepedényeket mutatjuk be olvasóinknak.

ÉLELMISZEREKET

legjutányosabban szállít ::

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT cég
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZÁM.

Szállítja az összes ételminszereket a m. kir. esendőrség és a cs. és kir. hadsereg részére.
Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

HIREK.

Adományok. A csendőrségi internátus javára újabban a következő adományok folytak be: a honvédelmi minisztérium kofli-társasága megbízásából dr. Végh Károly miniszteri segédtitkár 20; a szakmai örs utján: Réthy József számtartó 10; dr. Andrásy Ernő orvos 3, Bocsek Sándor gyógyszerész 2, Márk Lőrincz tanító 2, Rogge Károly jegyző 2, Pethes Endre aljegyző 1, Király Károly postamester 1, Horváth József bíró 1, Móricz István ny. csendőrmester 1, Léky Kornél plébános 2, Deák Sándor tanító 1, Szabó Dániel tanító 1, Rosenthal Simon kereskedő 1, Szarka Géza intéző 10, Török József kereskedő 1, Blau Mátyas kereskedő 1, Kuli István birtokos —50, Bein Sámuel kereskedő 1, Kondor József kereskedő 1, Gentz József jegyző 2, Gentz Antal joghallgató —50, Draveczky Gyula birtokos 2, Draveczky Pál birtokos 2, Fráter István birtokos 2, Pátramán János tanító —50 és Takács N. birtokos 1, összesen 50 K 50 fillér. Az eddigi gyűjtés 15.350 K 48 fillért eredményezett.

Gyászhir. Seredy Géza ny. csendőrezredes, december 17-én, 61 éves korában, Vácson elhunyt. A megboldogult hült testre, a római katolikus vallás szertartásai szerint, december 19-én, délután 4 órakor, a gyászoló család és bajtársak, valamint a budapesti csendőrtisztikar küldöttségének ámpozsán részvétele mellett, a vácsi temetőben helyeztetett örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

Ellenszegülés. Pomothy István, turócszentmártoni őrsbeli csendőr, december 10-én este 10 órakor, Jabodnik községben, a szolgálatteljesítés közben neki ellenszegült Kurek János ottani lakossal szemben, annak könnyű sérülésével végződő szuronyfegyvert használt.

A Kropacsek-féle tárkarabélyok értékesítése. A m. kir. csendőrség, a szervezés alkalmával tudvalevőleg a Kropacsek-féle tárkarabélylyal szereltetett fel. Az intézmény régebben szolgáló tagjainak még élők sorlékében élő ezen fegyverek azonban a fegyverteknika fejlődésének folyományaként, a jelenlegi Mannlicher-kurtyályok rendezésével, a csendőrség használatából kivonotván, elraktároltattak. E fegyverek értékesítése céljából a csendőrségi felszerelési anyagraktár versenyárgyalási hirdelményt bocsátott ki, a mely szerint: a még készletben levő 8300 db Kropacsek-féle tárkarabély dűfőszuronyral, nyelcs esavarruhával, három részből álló tisztító vesszővel, de dűfőszurony nélkül, valamint 472000 db karabély és töltény nyilvános versenyárgyalás alá fogmak bocsátatni. A tárkarabélyok, vasár- és ünnepnap kivételével, naponta délelőtt 8—12 óráig a m. kir. központi honvéd fegyvertár II. osztályában (Budapest, IX. Külsőállás ut, Ferencz József honvéd gyalogsági laktanya), a töltények pedig a Weiss Manfred-féle tölténygyárban (Csepel), Hermann Ágoston m. kir. honvéd-őrnagynál megtekinthetők. Az irásbeli és 1911 január 10-én déli 12 óráig a m. kir. csendőrségi felszerelési anyagraktárnál (Budapest, I. Böszörményi ut 21. sz. alatti csendőrlaktanya) besajjtandó zárt ajánlatokhoz, melyben az ajánlati árak a karabélyokra darabonként, a töltényekre pedig 1000 darabonként teendők meg; bányatézstól az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő összeg készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban valamely m. kir. állampénztárnál, vagy adóhivatalnál, a belügyi

táreza javára történt letétbe helyezeséről szóló elismervény is csatolandó lesz. Ajánlattevő csak magyar állampolgár lehet. Bővebb felvilágosítás a csendőrségi felszerelési anyagraktártól nyerhető.

KÜLÖNFÉLÉK.

A rendőr-kutyák hasznavehetősége. Németországban fényesen behízonította egy rendőr-kutya a négy lábú detektívek hasznavehetőségét. A múlt héten Burkardorfban meggyilkolták Göller vendéglőst és a feleségét. A gyilkosság délelőt történt, de csak este fedezték fel és a tettes semmiféle nyomot nem hagyott hátra. Gyano nem hárult senkire, úgy hogy a csendőrség teljesen megbénultan állt az esettel szemben. Végre valaki azt tanácsolta, hogy körjék kölesön a közeli Chemnitz város rendőr-kutyáját. A kutya másnap megérkezett és ime a gyilkosság színhelyétől egyenesen egy Grundig Kurti nevű borhelyegéd szeretőjének a lakására vezette a csendőröket. A borhelyegédet ott találták kedvesénél s mindjárt a futólagos kiballgatás alatt nagyon gyanussá vált. Noha ártatlannak vallotta magát, letartóztatták a Chemnitzbe vitték, a hol néhány napi makacs tagulás után bevallotta tettét. A rablott pénzt is megtalálták nála.

Élmes kis város. Rothweil német városban 300 óv óta divatozik az a szokás szerint kitartó eljárás, hogy a városban levő régi szobornak fejét minden trónválás idején újból befestik, hogy az új császárhoz hasonlítsanak. A szobor eredetileg római császárt ábrázolt, s a város városi tanács a fogás által sok ezer forintot kímélt már meg.

A szomjuság és az állatok. Általában fölsógás szerint az állatok között a teve bírja legtovább a szomjuságot. Ezt a tulajdonságát azonban nem veszik valami különös érdemül, hanem úgy tekintik, mintha hivatásával járó kötelessége volna. A tevéen kívül azonban más állatok is vannak, a melyek csodálatos módon tudják eltűnni a szomjuságot. Így az Egyesült-Államok északnyugati részében levő pasztákon legelő birkanyájak gyakran negyven, sőt hatvan napig is el vannak víz nélkül. Testük nedvességségletét, úgy látzuk, elengedően pótolja azoknak a növényeknek a víztartalma, a melyekkel táplálkoznak. Mexikónak Szonora nevű tartományában él az úgynevezett pekari, mely a sertésfajtához tartozik és gyakran hónapokig el van víz nélkül. Megoldászik azzal a nedvességséggel, a melyet gyökerekből és kaktuszokból álló táplálékában talál. De a legnagyobb szomjazó-művész az állatok között az úgynevezett zacskós egér, a mely szintén Amerikában honos. Ez a kis állat onnan kapta a nevét, hogy két posztacsokja van, a melyben fölső táplálékát összegyűjti. A zacskós egér, úgy látszik, egyáltalán nem ismeri a szomjuságot, mert már arra is volt példa, hogy fogásában három évig is élte a nélkül, hogy csak egyszer is kapott volna mást, mint közönséges madárelődel (magkeveréket), a melyet lyet nagyon szeret. Sőt olyannyira nem szomjaz ez az érdekes állat, hogy a víztől valóssággal irítozik és a nedvben dűsabb táplálékot megyeti. A madárelődel legjobb esetben is csak kilenc-tíz százaléka vízt tartalmaz, szinte rejtély, honnan veszi ez az állat a nedvesség föltartásához szükséges vízmennyiséget.

Részletfizetésre készpénzárón!

Ez a jelzavunk! A többi részletfizetési módok közül kiválik újításunk. Mi a **EUFON** töltés nélküli beszélőgépet ugyanazon áron jobbiról adjuk részlete, mint készpénzért. **Riadó** lemezeink sem drágábbak részletfizetésre, mintha készpénzért vennék. Kérje **Eufon** és **Riadó** jegyzékünket és hasonlítsa össze árainkat bármilyen más részletfizetési árjegyzékével. Azonnal átvesszi a külföldéget.

SZENT LÁSZLÓ INTÉZET
Budapest, 53,
Veres Pálné-utca 16.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőségnevelés levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességének fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emellett olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy kényességnek megfelelően szövegezett kérdés előrehozatásával, hogy az adott válasz mindezenki által megérthető legyen és így a felesleges kérdésekkel neknek elcsúszó vétkesek. Epp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

1910. Sz. K. Ha a csendőrségi már hat évtől betöltött igen is az esetben nyugdíj, illetőleg végkielégítést illetet is eredményez.

Igazságkereső. Azt lehetnek vele, a mi jó csak. Közös tulajdon lévén, természetesen legjobb, ha a kényvén javára szótlanok is.

Vitalkozó csendőrök. Sem az egyik, sem a másik, hanem a hiv. 336. §. 2. pontja szerint mindkét lopás bűntette.

F. L. pórtanmenet. Vonathozó I. db. I. ker. bélyeggel ellátott és az orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérvény időjkorán a honvédelmi minisztériumhoz terjesztendő fel.

Huszár. Olvasa el a szolg. szab. I. r. 358. és a gyakorlati szab. 658. pontját.

Kék iholya. 1. Mindenkor a rendes takarodó után 2 óra múlva. 2. Olvasa el a lapunk 1909. évi 11. számában a tárgyhon közöltéket.

P. P. nyug. csendőr Dobosna. Helyesen tudja. A hivatal a pénzügyminisztériumban van.

A. Járásbíró. Ne tartsona káskán esonót! Hiszen abban a rendeletben nem van. Különben, hogy tisztában legyen vele: a nyári hónapok a nyári, a téli hónapok a téli bérjáratokkal vezetik közöltéket! De megtehát, hogy Ön a fűtési átalányra gondol? Ha igen, nézze meg az illetékszabályzatot! Ha még most sem tud igazolni, akkor kérdezz meg előjáró szakasziparancsnoktól, a ki szívesen jobban és terjedelmesebben tudja megmagyarázni.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsök lovasítása:

A 70. kir. VIII. számú csendőrkerület aradi szárnyának megyerőgyűlései gyalogőrsé 1910. december 12-én, a nagykarolyi szárny érendrédi és sárkányi gyalogőrséi pedig 1910. december 13-án lovasítottak.

Különítmény felállítás.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület székelyhárvári szárnyának területén Pusztavárai, 1910. december 12-én egy három főből álló különítmény állítottat fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Örökös és apostoli királyi Felsege folyó évi november hó 21-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Filipian Lajos m. kir. II. számú csendőrkerületbeli ezredes őrnagynak, két ezrednek a tüzhaláltól saját életének veszélyeztetésével történt megmentéséért a karórával azaz érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Véglegesen meghízatik:

1911. évi január hó 1-étől:

Buday Gyula, IV. számú csendőrkerületbeli százados, a másodörzvettségi tizedes végzésével.

AZ ERŐSÍTETT

CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Renszre menő hálsairatok bizonyítják, hogy mily kitűnő hatása van. Valódi csak nálam kapható. Kis tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Szenthe Lajos gyógyász. Budapest, Damjanich-utca 2.

Osuz, köszvény, reuma, ideges fejfájás, hűlés, idegbaj, mindennemű esonbtalmak ellen létfűnő hatásának bizonyult szer.

Az ár és a 5 f. postaköltség beküldése után vagy utánvétel küldve.

MOSKOVITS
anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

MEGELŐZÖTT!
MOSKOVITS
ANATOMIAI
CZIPÖGYÁR R.T.

MAGYVÁRAD BUDAPEST

MOSKOVITS
anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, használ csendőrség, cs. és kir. közvéhadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz. Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény mellett szállítását. " " "

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

Áthelyeztetett:

1910. évi december hó 16-ával:

Rachel Pál járásörmester, az V. számú csendőrkerülettől, a VI. számú csendőrkerülethez.

Okiratilag megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Benke Ferencz, III. számú csendőrkerületbeli csendőr, egy nőnek a vizbefulástól történt megmentése alkalmával tanusított férfias, bátor és elszánt magatartásáért.

Előléptettek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

1910. évi december hó 1-ével:

Szabó Lőrincz, Roósz Gusztáv, Lakner Antal, Szabó József III. és Jenei József czimzetes őrsvezetők, *őrsvezetőkké*; továbbá

az 5. évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

ugyanazon kerületnél és nappal:

Veres Dávid, Vágási Dénes, Szöllösi Pál és Silló András csendőrök; végül

1910. évi november hó 15-ével:

Lőrincz József csendőr, *csendőr cz. őrsvezetőkké*.**Katonai szolgálati jel:**

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Bartalis András cz. őrsvezető, 1910 november 15-én,
Mátyus Lajos cz. őrsvezető, 1910 november 21-én,
Csere János őrsvezető, 1910 november 23-án és Ilyés
Ferencz cz. őrsvezető, 1910 november 24-én.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Szeleján János csendőr cz. őrsvezető, 1910 november
28-án.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Báthori János őrsvezető, Kovács Katalinnal, 1910
november 23-án, Meregyn.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

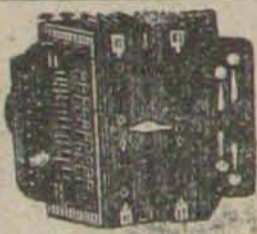
Kovács Károly cz. őrmester, Fazakas Juliannával,
1910 november 14-én, Lisznyón.

PÁLYÁZATOK.

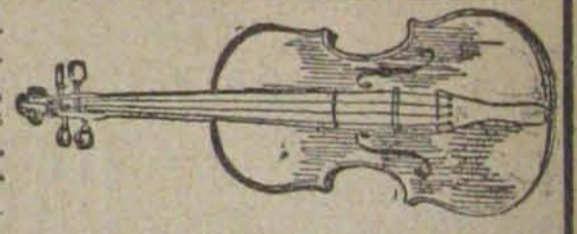
Egy irnoki állás a topánfalvi kir. járásbiróságnál. Fizetés pót-
lékkal 1400 korona. Törvényszerű lakpénz. Négy középiskolai
osztály. Magyar nyelv szóban és írásban. Telekkönyvi vizsga.
Kérvények a tordai kir. törvényszék elnökéhez 1911 évi január
hó 3-ig.

Egy irnoki állás a kassai kir. törvényszéknél. Fizetés pót-
lékkal 1400 korona. Lakpénz 720 korona. Négy középiskolai
osztály. Magyar nyelv szóban és írásban. Telekkönyvi vizsga.
Kérvények a kassai királyi törvényszék elnökéhez 1911. évi jan.
hó 1-ig.

Egy irnoki állás a puchói kir. járásbiróságnál. Fizetés 1400
korona. Lakpénz 400 korona. Magyar és tót nyelv ismerete. Négy
középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a trencsényi
kir. törvényszék elnökéhez 1911 január 4-ig.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes ousón finom és jó hang-
szert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészí-
tője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom,
harmonium, harmonika, fa-, rézfuvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legujabb képes
árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.**
Külön költségvetés díjtalannal. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hang-
szerek javítása szakszerűen és ousón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérendő.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

::: Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. :::

1911. évre szóló előjegyzési naptárainkat a beérkező rendelésekhez, fel-
számítás nélkül mellékeljük. Honvédelmi miniszter ur által 10103. eln.
sz. a. elrendelt új szalagsávok kaphatók raktárunkban.